

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

The PEOPLES VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, P. O. Station C. Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada.
Authorized as Second Class mail, Post Office Department, Ottawa.

Kaina 10 ct.

Nr. 1,192

- PENKTADIENIS, LIEPOS (JULY) 16, 1954, TORONTO, ONTARIO

M E T A I XXIII

Pulkininkas Elfago Monzon, kairėj, kurs susitarė su įsiveržėlių lyderiu pulkininku C. C. Armas, dešinėj, čia matomi pasirašant sutartį. Jų tarpe sėdi Dr. Carlos Azucar Charez, El Salvadoro užsienio reikalų posekretorius. Stovi kiti pulkininkai, kurie į Guatemalos militarią juntą, dabar valdančią šios šalies, Jos įsakymu suimta 2,000.

Dulles ir Smith Atsisakė Dalyvauti Indokinijos Konferencijoj Genevoje

GENEVA. — Jungtinių Valstijų valstybės sekretorius John Foster Dulles ir jo pavaduotojas Walter Bedell Smith atsisakė atvykti čia į pasitarimus Indokinijos klausimais, nors Francijos premjeras Mendes-France ir Britanijos užsienio reikalų ministeris Anthony Eden labai pageidavo.

Graikai Skundžia Britaniją J. Tautoms

NEW YORK. — Graikija ir Britanija senai ginčijasi dėl Kipro (Cyprus) salos. Graikai sako, kad Kipras priklauso graikams, o Britanija nenori išsivadinti salos, nes jai tarnauja kaip militarinė bazė.

Matydami, kad ginčas niekur neveda, graikai nutarė kreiptis į Jungtines Tautas su prašymu, kad Jungtinės Tautos įsikištų ir duotų progą Kipro salos žmonėms apsispręsti, ar jie nori dėtis prie Graikijos, pasilikti nepriklausomai, ar toliau būti britų kolonija.

Matote, šiomis dienomis prasidėjo pats svarbiausias pasitarimas. Visi prirengiamieji darbai jau atlikti. Todėl atvyko čia Molotovas, Edenas, Mendes-France ir kitų šalių aukšti atstovai.

Amerikiečiai nerodė entuziazmo nuo pat pradžios. Dulles apleido konferenciją pirmomis dienomis, kaip jo pasiūlymą liko atmesti, o po kiek laiko išvažiavo namo ir jo pavaduotojas Smith. Kiek matyti iš pasiaiškinimų, tai jie nenorį būti "nugarbingų" sutarčių dalyviais.

Tuo tarpu čia Tarybų Sąjungos, Kinijos, Britanijos, Francijos ir kitų šalių diplomatai griebėsi už darbo labai rimtai, su nemaža vilčia rasti garbingą išėjimą, kurs imtų domėn abiejų pusių interesus.

Stebėtojai reiškia mintį, kad francūzai sutiks palikti liaudies jėgų rankose visą Vietnamo teritoriją, kuri dabar randasi jų kontrolėj. Dar neaišku tik paties Hanojaus klausimas. Galimas dalykas, kad jis pasiliks francūzų rankose, jei ne ant visados, tai

nors iki bus pravesti rinkimai.

Francūzai gerai mato, kad jie neturi užtektinai paramos Indokinijos žmonių tarpe ir jiems nėra galimybių atkariauti prarastas sritis be įsikišimo Amerikos ginkluotų jėgų. O tas yra labai rizikinga.

WASHINGTON. — Pačiomis paskutinėmis valandomis Dulles pakeitė savo nusistatymą ir išvyko į Paryžių. Tačiau jis teigia, kad toliau nevažiuos. Tik Paryžiuje pasimatysias su Mendes-France.

MIRĖ VINCAS KRĖVĖ-MICKEVIČIUS

Liepos 7 d. ištiktas širdies smūgio mirė Vincas Krėvė-Mickevičius savo gyvenamoj vietoj netoli Philadelphijos.

V. Krėvė-Mickevičius gimė 1882 m. Subartonių k., Merkinės parapijoje. Mokėsi Vilniaus kunigų seminarijoje. Jos nebaigęs, išlaikė gimnazijos egzaminus 1904 m. Kazanėje, paskui iki 1908 m. universitetuose.

Francūzų Padėtis Deltoje Blogėja Diena iš Dienos

HANOI. — Francūzai pasitraukė iš teritorijos, kurioje gyvena 2,500,000 žmonių, kaip sutrumpinus frontą ir tokiu būdu sustiprinus Hanojaus gynybą. Neatrodo, tačiau, kad jiems tas pasisekė.

Liaudies jėgos graužia frontą ir diena diena jos artėja prie Hanojaus. O susisiekimas tarp Hanojaus ir prieklausos, kuri randasi gerokai į rytus nuo Hanojaus, nuolatos blogėja. Liaudies jėgos įsiskverbia ir dažnai užpuola traukinius ir kitas susisiekimo priemones, suardo gelžkelių, vieškelius. Ypač rimtą pavojų sudaro partizanai, kurių pilna visur, visoje deltoje ir pačiame Hanojuje.

Didžiama Hanojaus ir apylinkės gyventojų žiūri, konfliktą indiferentiškai, visai nerodydami nei baimės, kad francūzai traukiasi, nei noro padėti pastariesiems. Priešingai, daugelis mobilizuotų vietnamiečių perbėga liaudies pusėn. Turčiai ir profraicūziški nacionalistai griebiasi už savo turto ir nešasi lauk, visai nepaisydami, kad jų pareiga gintis, jei jie nori matyti francūzus atmušant liaudies jėgas.

Svetimšaliams, ypač amerikiečiams, pataria išsikraustyti iš Hanojaus nieko nelaukiant. Amerikiečių vardas Indokinijoje nelabai mėgiamas. Tai vis dėl teikiamos pagalbos francūzams. Ypačingai amerikiečiai neteko simpatijos po to, kai Dulles pagrūmojo bendru frontu prieš taip vadinamą komunistizmą.

Liaudies jėgos dar nevedė tvirtos ofensyvos. Jos gnaibo po truputį išlaukinius isitvirtinimus. Matomai laukiama, kas bus nutarta Genevoje, kur prasidėjo pats svarbiausias susikoncestravimas ant Indokinijos problemų.

Triesto Miestas Teksiąs Italijai

ROMA. — Bėgyje kelių dienų būsianti pasirašyta sutartis tarp Italijos ir Jugoslavijos ryšium su Triesto sritimi.

Pagal tą sutartį, Triesto miestas su prieklauka, su 300,000 gyventojų, bus pervesta Italijai. Dabar šią sritį kontroliuoja 7,000 britų ir amerikiečių kariuomenės.

Ta sritis, kurią kontroliuoja jugoslaviai, su 75,000 gyventojų, bus pervesta Jugoslavijos žinion.

Dalybų sutartį parengė britai su amerikiečiais. Esą manoma, kad Italija, gavusi Triestą, gal ratifikuos EDC sutartį.

BRITAI IR EGIPTAS ATNAUJINO DERYBAS

CAIRO. — Egipto ir britų atstovai pradėjo derėtis išnaujo dėl evakuacijos 80,000 Britanijos kariuomenės iš Suez kanalo srities.

Manoma, kad šios derybos gali duoti gerų vaisių, nes abi pusės pradėjusios derybas su nauju pasiryžimu susitarti. Ypač britai esą linkę daryti daugiau nuolaidų.

Būdamas Lietuvoje jis ėjo profesoriaus pareigas ir buvo gan žymus rašytojas.

Senatoriai Nori Duoti Ultimatumą Francijai, Italijai

WASHINGTON. — Senato komitetas reguliavimui santykių su užsieniu reikalauja, kad Jungtinės Valstijos nustotų davusios pagalbą Italijai ir Francijai, jei jos neratifikuos europinės armijos sutarčių iki gruodžio 31 dienos.

Komitetas ketina įteikti savo rezoliuciją senatui, jei valstybės departamentas neužprotestuos. Prisibijo ma, kad toks užmojis gali pakenkti Amerikos ir jos sąjungininkų santykiams.

Komitetas nori tokias pat sąlygas pastatyti Amerikos sąjungininkams ir ryšium su Kinijos priėmimu į Jungtines Tautas. Kitaip sakant, įspėti, kad bus sulaukyta pagalba visoms šalims, kurios palaikys Kiniją.

Pasidairius po Kanadą

Ottawoj buvo amerikiečių atstovai pasitarimui su Kanados vyriausybe dėl St. Lawrence jūrų kelio. Stebėtina, kad delegaciją sudarė beveik visi militarinių reikalų žmonės su apsigynimo sekretorium priešakyje.

Iš Kanados vyriausybės pusės buvo vienas geras dalykas, tai tas, kad ji iškalno davė suprasti, jog Kanada nenori, kad šioj srityj būtų taikomas Makarano aktas, reikalaujantis iš pravažiuojančių laivų jūrininkų išpažinties, ar jie nepriklauso kokioms nors "subversyvėms" organizacijoms.

Bet jeigu amerikiečiai praves kanadą savo pusėj, tai kas jiems neeis taikyti tą statymą?

Tarybiniai šachmatininkai turėjo Kanadoje tikrą rugiapūtę, žaidžiami Ottawoje, Toronte ir Montreale su didėlėmis grupėmis šachmatininkų.

Įdomu tas, kad Toronte jie susiaurė su tvirtais žaidėjais, iš kurių du žaidėjų du žaidimus su Bonderevskiu ir Kotovu, o 6 žaidėjai baigėsi lygiomis.

Jeigu Kanados šachmatininkai darys gerą progresą ir toliau, galimas daiktas, kad ateityje jie galės apturėti didesnių laimėjimų.

Kitas dalykas, kuris ryšium su tuo buvo pastebėtas, tai tas, kad kada tarybiniai šachmatininkai užkvietė Kanados šachmatininkus, tai

jiems buvo atsakyta, kad Kanados šachmatininkai negali išpildyti prašymą, nes jie neturi finansų. Jie galėtų nuvykti tik tai tuomet, jei vyriausybė paremtų. Bet vargu galima tikėtis, kad vyriausybė parems juos.

Kalbėdamas į čekoslovakų nacionalistus, parlamente o narys Hunter ragino dipukus viską daryti, kad žinomiems komunistams būtų sunku gyventi. Jis siūlė net esti juos iš darbo.

Štai prie ko dasigyveno kai kurie politikieriai!

Įdomu, kad jis pats nenori to slykstaus darbo, o siūlo ateiviams.

Jis žino, kad kuomet ateiviai smaugs vienas kitą, tai išnaudotojams bus lengviau išnaudoti juos.

Massey Harris dalininkas Ferguson pardavė savo šėrus ir pasitraukė iš šios kompanijos su 14 milijonų dolerių kapitalo.

Sakoma, kad jis dabar darbuosis ant naujos rūšies automobilių, kurie būsią dideli konkurentai esamiems.

Pažiūrėsime, kas iš to bus. Bet reikia pripažinti, kad jis yra geras išradėjas. Jis su savo išradimais gerokai pastūmėjo pirmyn ir Fordą.

Toronto miesto majoras Saunders ir kontrolieriai ketina vykti į Ottawą prašyti daugiau paramos bedarbių reikalui.

Miesto tėvai susirūpinę bedarbių skaičiumi, kurs nemažėja taip, kaip buvo tikėtasi.

Ottawos majoras kaltina federale valdžią už nepaisymą bedarbių.

Jau vidurvasaris, bet bedarbių problema nepranyksta.

Kanadietis

Jaunas Kanados šachmatininkas Frank Anderson, kurio dieną nugalėjo tarybinį šachmato meistrą Igorį Bončerevskį. Žaidimas truko pusšėtos valandos. Anksčiau, žaidžiant per radio, Bonderevskis nugalėjo Andersoną.

Tarybinis šachmatų meistras Alexander Kotov sveikina Jack Kagetsu, Kanados šachmatininką, kurs nugalėjo Ko-

tovą. Du tarybiniai šachmatininkai žaidė su 28 Kanados šachmatininkais. Du žaidimus kanadiečiai laimėjo, o 6

baigėsi lygiomis. Abu parėiškė, kad Kanados šachmatininkai žaidžia labai gerai.

Gera Proga Įsigyti Šias Naudingas ir Įdomias Knygas

MOTINA. Parašė Maksimas Gorkis. Viena iš įdomiausių apysakų. 500 puslapių. Kietais viršeliais. Kaina \$1.50.

PO AUDROS. Parašė J. Dovydaitis. Nepaprastai įdomus romanas iš pokarinių metų gyvenimo Lietuvoje. 312 puslapių. Kaina \$1.50.

POPIEZIAI IR LIPTUVIŲ TAUTA. Parašė prof. Povilas Pakarklis. Knygoje išdėstoma: Popiežių vaidmuo; jų žygiai; lietuvių kova prieš kryžiuočius. Knyga turi 255 puslapius. Kaina \$1.50.

GAMTA IR ŽMONES. Parašė M. Ilinas. Labai aiškiai išdėsto gamtą ir kaip žmonės ją pasikinkė savo naudai. 320 puslapių. Kaina \$1.00.

VIDURAMZIŲ ISTORIJA. Redagavo prof. E. A. Kosminskis. 304 puslapiai. Kaina \$1.00.

ZMOGUS IR MASINA. Sutaisė Jonas Kaškaitis. Knyga gausiai iliustruota, suteikia davinį apie technikos išvystymą ir to reikšmę žmonijai. Kaina \$1.00.

ALIEJUS. Parašė Upton Sinclair. Tai vienas iš įdomiausių jo romanų. 800 puslapių. Kietais viršais. Kaina \$2.00.

AMERIKOS DEMOKRATIJOS STEIGĖJAI. Parašė visa eilė autorių. Sužinok, kas buvo Washingtonas, Thomas Jeffersonas, Lincolnas, Tadas Kosčiūško, Pulaski ir kiti žymūs žmonės. 364 puslapiai. Kaina \$1.00.

PETRO CVIRKOS APYSAKOS. Aprašoma nuo baudžiamos iki šių dienų svarbiausi įvykiai. Knyga turi 300 puslapių. Kaina \$1.50.

TARYBŲ GALYBĖ. Parašė Kanterburio dekanas Dr. H. Johnson. Knyga parašyta karo laiku apie tarybinę tvarką. 224 puslapiai. Kaina 75 centai.

Liudviko Bonaparto Briumerio Aštuonioliktoji ir Naminis Karas Prancūzijoje. Kietais apdarais, 360 puslapių. Kaina \$1.50. Parašė Karolis Marksas.

POVILAS JURKA. Parašė R. Mizara. Apysaka iš Amerikos žmonių bei Amerikoje gyvenančių lietuvių gyvenimo. 318 puslapių. Kaina \$1.00.

SENO VINCO RAŠTAI. Telpa 10 apysakų iš Amerikos žmonių gyvenimo. 450 Puslapių. Kietais viršais. Kaina \$1.50.

Kaip ir Seratvėje Būti Jaunam. Parašė Dr. J. J. Kaškiaučius. Naudinga knyga sveikatos klausimu, ypatinai dėl senesnio amžiaus žmonių. Kaina 65 ct.

Lietuvių Tautos Atbudime Pionieriai. Parašė Dr. A. Petrika apie veiklą Dr. Kudirkos, P. Višinskio, Petkevičiūtės, J. Biliūno, Zemaitės, Lazdynų Pelėdos, Šatrijos Raganos. Knyga svarbi, su paveikslais. 320 puslapių. Kaina \$1.00.

ĖKANOS. Parašė M. Rašoda-Mizara. Apysaka iš Amerikos lietuvių gyvenimo. 342 puslpių. Kaina \$1.00.

PAVASARIO GODOS. Eilių rinkinys. Parašė vienas iš buvusių žymiausių Amerikos lietuvių poetų Stasys Jasilionis. Joje telpa apie 300 eilių bei dainų. 256 puslapių. Kaina \$1.00.

Argentina ir Ten Gyvenanti Lietuviai. Parašė R. Mizara, kuris gyveno Pietų Amerikoje. Knygoje rasite informaciją ir apie kitas Pietų Amerikos šalis. 190 puslapių. Kaina \$1.00.

Pirmoji Lietuvos Sovietų Valdžia. Parašė V. Mickevičius-Kapsukas. Knygoje aprašoma 1918-1919 metų Lietuvos žmonių kovos už laisvę. Su paveikslais. 240 puslapių. Kaina \$1.00.

PRISIKELUSI LIETUVA. Parašė A. Bimba, kuris lankėsi po karo Lietuvoj. Knyga 222 puslp. Kaina \$1.00.

Kelias į Naują Gyvenimą. Parašė A. Bimba. Faktai apie Amerikos žmonių gyvenimą. 224 puslapiai. Kaina \$1.00.

SAULETOJ ISPANIJOJ. Parašė Edvardas Zdanuskas. Jo atsiminimai iš karo su Franko fašistais. 156 puslapiai. Kaina 50 centų.

Su užsakymu prašome prisiųsti ir mokestį. Persiuntimą mes apmokame.

LLD Kanados Veikiantis Komitetas
P. O. Sta. C., Box 1007 Toronto 3, Ont.

Birž
nusipe
TSKP
nas B
Jon:
1889 r
rijamj
žemio
1907 r
stojų i
rijos
baigė
vatori
chorve
Atk
Lietuv
zuoja
muzik
šiai r
konser
1949 r
ja kon
kutini
tyviai
niame
teorijo
vėliau
konser
teorini
profes
Dom
dies m
ir harr
nas, i
liaudies
auštan

Sodin

Jau
dienes
niaus n
sodinin
tą laik
delj dar
tyvine
ninkyst
bitinink
gausius
verting
nimo r
rengė l
Daba
narių
nautojų
Miesi
tetas l
sodinin
mės sk
tyje. P
šių met
elektrin
mės ūk
buotoja
tuto de
ir kitų
gu ir m
veisė 4
dų.
Didel
kams-m
gijos pi
respublj
Stasys l
sode akl
išvedė s
obelų ir
tus vais
daigų pe
riams.

TARYBŲ LIETUVOJ

Jonas Bendorius

Birželio 26 d. mirė LTSR nusipelnęs meno veikėjas, TSKP narys, profesorius Jonas Bendorius.

Jonas Bendorius gimė 1889 m. rugpjūčio 13 d. Marijampolės apskrityje mažajam valstiečio šeimoje. 1907 m. rudenį Bendorius įstojo į Varšuvos konservatorijos vargonų klasę, kurią baigė 1912 m. Baigęs konservatoriją, Bendorius dirbo chorvedžiu ir pedagogu.

Atkūrus Tarybų valdžią Lietuvoje, Bendorius organizuoja Vilniuje Valstybinę muzikos mokyklą. 1945 m. šiai mokyklai suteikiamos konservatorinės teisės. Iki 1949 m. Bendorius vadovauja konservatorijai. Iki paskutinio laiko Bendorius aktyviai dalyvauja pedagoginiame darbe, dirba muzikos teorijos katedros vedėju, o vėliau LTSR Valstybinės konservatorijos specialiųjų teorinių muzikos disciplinų profesoriumi.

Domėdamasis lietuvių liaudies menu, Bendorius rinko ir harmonizavo liaudies dainas, išleido harmonizuotų liaudies dainų rinkinį "Beauštanti aušrelė". Parašė ei-

Sodininkai - Mėgėjai

Jau praėjo metai nuo tos dienos, kai buvo įkurta Vilniaus miesto Mičiurino vardo sodininkystės draugija. Per tą laiką draugija nuveikė didelį darbą, vystydama kolektyvinę ir individualinę sodininkystę, daržininkystę bei bitininkystę, populiariau gausius derlius teikiančių vertingų vaisių ir uogų auginimo metodus, kuriuos parengė Mičiurinas.

Dabar draugijoje yra 240 narių — darbininkų ir tarnautojų.

Miesto vykdomasis komitetas 1953 metais paskyrė sodininkams - mėgėjams žemės sklypus miesto pakraštyje. Pereitų metų rudenį ir šių metų pavasarį Vilniaus elektrinės darbininkai, Žemės ūkio ministerijos darbuotojai, Pedagoginio instituto dėstytojai bei studentai ir kitų Vilniaus įmonių, įstaigų ir mokyklų darbuotojai įveikė 42 hektarus naujų sodų.

Didelę pagalbą sodininkams-mėgėjams teikia draugijos pirmininkas — garsus respublikoje mičiurininkas Stasys Kazlauskas. Jis savo sode aklimatizavoabrikosus, išvedė septynias mičiurinių obelių ir kriaulių rūšis, šimtus vaismedžių ir vynmedžių daigų perdavė draugijos nariams.

lę dainų chorui pagal lietuvių tarybinių poetų tekstus. Be to, jis dirbo muzikos kritikos ir publicistikos srityje. Kuriantis Lietuvos TSR Tarybinių kompozitorių sąjungai, Bendorius ėjo organizacinio komiteto pirmininko pareigas.

Bendorius aktyviai dalyvauja visuomeniniame gyvenime, išrenkamas Vilniaus miesto Darbo žmonių deputatų tarybos deputatu.

Už nuopelnus keliant lietuviškąją muzikinę kultūrą Tarybinė vyriausybė Bendoriui suteikė respublikos nusipelnusio meno veikėjo vardą ir apdovanojo ordinais ir medaliais.

J. Bendoriaus asmenyje mes netekome darbštus muziko-visuomenininko ir pedagogo, daug prisidėjusio prie lietuvių liaudies muzikinės kultūros kėlimo bei išvystymo. Jo didelis darbštumas ir principingumas, meilė savo profesijai visada bus vertingu pavyzdžiu jauniems tarybiniam menininkams.

J. Altermanas, E. Balsys, J. Banaitis, E. Barauskas, P. Berkavičius, A. Budriūnas, T. Černiauskas, J. Dautartas, S. Didienė, B. Dvarionas, B. Fedoravičius, K. Galcauskas, J. Gaudrimas, R. Geniušas, P. Girdijauskienė, A. Guzevičius, A. Gimžauskas, J. Grigalavičius, J. Grybauskas, V. Jakelaitis, J. Juzeliūnas, A. Kačanauskas, J. Karnavičius, J. Karosas, K. Kaveckas, A. Klenickis, K. Petrauskas, A. Račiūnas, A. Sodeika, A. Staškevičiūtė, J. Švedas, P. Tamoliūnas, S. Vainiūnas, J. Zinkus.

P. Cvirkos Gatvėje

Pastaraisiais metais gatvė, pavadinta rašytojo Petro Cvirkos vardu, virto svarbia Vilniaus transporto magistrale. Nesiliaujančiu sriautu ja dabar važiuoja sunkvežimiai ir lengvosios mašinos. Neseniai nutiestasis naujas kelias išilgai Neries kranto sujungė P. Cvirkos gatvę su Stalino prospektu. Ypatingai daug čia galima pamatyti mašinų, vežančių statybines medžiagas: šiame rajone yra nemaža stajbos objektų. Jau seniai kėlė įkurtuves savo naujuose namuose elektros skaitiklių gamyklos darbininkai, keletą metų jau veikia geriausias mieste kinoteatras "Pergalė", yra čia eilė kitų pokarinių laikotarpiu pastatytų naujų pastatų. Dabar šioje gatvėje tebestatomi

nauji namai.

Netoli Neries krantinės aukštai į dangų iškilo bokštinio kranio strėlė. Čia statomas pastatas elektromechanikos technikumui, kuris rengs kadrus sparčiai augančiai respublikos elektrotechnikos pramonei. Naujajame technikume įrengiamos patogios mokslo auditorijos, kabinetai ir t.t. Greta technikumui statomas bendrabutis studentams.

Toje pačioje gatvės pusėje, keliasdešimt metrų nuo naujojo technikumo, baigiamas statyti gražus namas ryšių darbuotojams. Pastatas apdarytas apdailinamomis plokštelėmis, lipdytiniais pagražinimais. Už kelių žingsnių vėl nauja statyba. Tai statomas administratyvinis - gyvenamasis pastatas.

Meno Saviveiklos Pasirodymas Vilniuje

Keletą dienų Vilniaus teatrų scenos buvo perduotos Tarybų Lietuvos sostinės meno saviveiklos kolektyvų apžiūros dalyvių žinion. Vilniaus visuomenei su kūrybos ataskaita pasirodė 1,380 saviveiklos artistų, dainininkų, šokėjų ir muzikantų, atstovavusių 51 kolektyvą.

Didelį pasisekimą gausiai atsilankiusių žiūrovų tarpe turėjo Lietuvos Respublikos profesinių sąjungų Tarybos klubo meno saviveiklos kolektyvas, parodęs S. Gulak-Artemovskio operą "Zaporozietis už Dunojaus", Vilniaus Valstybinio universiteto, ryšių darbuotojų klubo, Verslinės kooperacijos Tarybos, "Elfos" gamyklos, "Spartos" fabriko saviveiklininkai ir kiti įmonių bei įstaigų saviveiklos rateliai, iškovojusieji teisę dalyvauti apžiūroje.

Lietuvos TSR Valstybinėje filharmonijoje įvyko baigiamasis apžiūros koncertas. Gausybė žiūrovų, atėjusių į koncertą, dar kartą parodė didelį respublikos darbo žmonių domėjimąsi saviveiklos kūryba.

Po salės skliautais liejosi širdingos lietuvių dainos, laisvos, nevaržomos rusų liaudies dainos, skambėjo nuostabios ukrainiečių melodijos. Daugelis meno saviveiklos ratelių įtraukė į savo repertuarą užsienio kraštų tautų dainas ir choreografijos kūrinius. Gerai atliko rumunų liaudies dainą "Mano draugas" Versalinės kooperacijos Tarybos klubo meno saviveiklos ratelio dalyvė I. Jankūnaitė. Salė ilgai plojo to paties ratelio solistei L. Rudovič, padainavusiai B. Dvariono "Žvaigždutė" ir moldavų dainą "Liano". Įdomūs buvo šokių ratelių pasirodymai. Medicinos darbuotojų profsąjungos klu-

Liaudies Dem. Šalyse

Motinos ir Vaiko Sveikatos Apsauga Kinijoje

SANCHAJUS. — Apie didelį darbą motinos ir vaiko sveikatos apsaugos srityje, atliktą Pietvakarių Kinijoje per kelerius po išvadavimo praėjusius metus, praneša Čuncino laikraštis "Sinchua-žibao". Šiuo metu, pažymi laikraštis, čia atidaryti 8 stambūs motinos ir vaiko sveikatos apsaugos centrai, 14 gydymo įstaigų, 382 medicinos punktai, kelios vaikų ligoninės ir apie 4 tūkstan-

čius gimdymo namų. Visoje Pietvakarių Kinijoje parenčiama daug medicinos seserų ir akušerių.

Pietvakarių Kinijos miestuose šiuo metu veikia 1,458 vaikų lopšeliai, kuriuose auklėjama daugiau kaip 40 tūkstančių vaikų. Didėja kaimiškų sezoninių lopšelių skaičius. Pavyzdžiui, Sikano ir Syčuanio provincijose bei Čunsino priemiesčiuose, nepilnais duomenimis, suorganizuota daugiau kaip 15,000 sezoninių lopšelių.

Bulgarijoje Statomos Naujos Drėkinimo Sistemos

SOFIJA. — Keliant Bulgarijos žemės ūkį, žymų vaidmenį vaidina žemių drėkinimas. Pirmojo penkmečio metais drėkinamieji plotai šalyje padidėjo 5,5 karto palyginti su 1939 metais. Pernai jie pasiekė 2,5 milijono dekarų (1 dekaras lygus 0,1 ha). Sparčiais tempais statomos vandens saugyklos ir valstybinės drėkinimo sistemos. Šiuo metu statoma Stalino vardo vandens saugykla, kurios vandens sudrėkins Sofijos slėnio žemes. Dimitriovo vardo vandens saugykla, kuri drėkins Stara-Zagoros slėnį, taip pat statomas Batek-Debraščicos hidroenergetinis mazgas, kuris drėkins Trakijos slėnį ir kt. Be to, didelės lėšas tvenkiniams, vandens rezervuarams, siurblių stotims, drėkinimo kanalams statyti įveda darbo kooperatiniai žemdirbystės ūkiai.

Šiemet drėkinamieji plotai Bulgarijoje padidės 19,6 procento palyginti su pereinamais metais. Į antrojo penkmečio pabaigą, 1957 metais, Bulgarijoje bus drėkinami 5 milijonai dekarų.

Miškų Sodinimas Vengrijoje

BUDAPESTAS. — Vengrijos Liaudies Respublikoje atkuriami miškai, kurie buvo grobuoniškai išnaikinti prieškarinėje Vengrijoje. Pagal penkmečio planą nauji miškai sodinami 80 tūkstančių holdų plote, taip pat sodinami sodai.

Ministrų taryba priėmė nutarimą dėl miškų ūkio tolesnio išvystymo. Nutarime nurodoma, kad įgyvendinant vyriausybines programas ir partijos nutarimus žemės ūkui išvystyti, didelį vaidmenį vaidina miško ūkiai. Ministrų taryba paragino vietinių tarybų vykdomuosius komitetus ir miško ūkių darbuotojus paversti miškų sodinimą masiniu judėjimu, apsodinti miškais sklypus, kurie netinka laukininkystei, ūpių ir drėkinimo kanalų krantus, kelių pakraščius.

(ELTA)

bo kolektyvas atliko lietuvių tautinį šokį "Lenciūgėlis".

Baigiamasis apžiūros koncertas susidėjo iš plačios programos, kurioje dalyvavo 16 geriausių meno saviveiklos kolektyvų.

Respublikos Bokso Taure Laimėjo Kaunas

Daugiau kaip du mėnesiai Kaune, Klaipėdoje ir Šiauliuose vyko komandų rungtynės respublikos bokso taurei gauti. Atkaklios kovos rezultate pasireiškė du stipriausi kolektyvai: Vilniaus — 1 ir Kauno — 1. Neseniai Kaune įvyko jų finalinis susitikimas.

Pirmoje poroje respublikos čempionas Navoičikas (Vilnius) pelnytai nugalėjo Šlezą (Kaunas). Kitame susitikime taip pat nugalėjo vilniečiai.

Sostinės sportininkas Mažeika (1 pusvidutinis svoris) pralaimėjo respublikos ir Pabaltijo daugkartiniam čempionui Mozoliauskui (Kaunas). Kauno boksininkas Žumabajevs (lengvasis svoris) pasirodė techniškai geriau pasirošęs ir nugalėjo Miškinį (Vilnius).

Antrame pusvidutiniam svorįje respublikos čempionas Mereckas (Vilnius) išlošė pas Viltrakį (Kaunas). Respublikos čempionas Artisiukas (Vilnius) pagal taškus išlošė pas Romanaitį.

Mūsų prieš Petkevičių iniciatingai atliko Vilniaus pus-sunkaus svorio boksininkas Murauskas. Jis laimėjo pagal taškus.

Įdomiausias buvo pirmenybių finalininkų Tarybų Sąjungos čempiono sunkiasvorio Šociko (Kaunas ir Juškėno) (Vilnius) susitikimas. Juškėnas per visus tris raundus rodė rimtą pasipriešinimą TSRS čempionui. Laimėjo Šocikas. Bendras susitikimo rezultatas 5:5.

Respublikos taurė priskirta Kauno komandai, pasiekusiai pergale per mažiausią laiką.

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRASTIS
LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$3.00; pusei metų \$1.50
Visur kitur metams \$3.50; pusei metų \$1.75

LIAUDIES BALSAS

160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada

Telefonas: **EMpire 6-4358**

KEISTAS UŽSINARAVIJIMAS

Jungtinių Valstijų vyriausybė jau dabar rėkia, kad ji griežtai priešinga priėmimui Kinijos ir Jungtines Tautas. Net pats prezidentas Eisenhower pareiškė, kad jis kovos prieš Kinijos priėmimą ir tą organizaciją. Nekurie iš senatorių grumoją ištraukimu Jungtinių Valstijų iš Jungtinių Tautų, jeigu dižiūmą pasisakytų už priėmimą. Tas rodo, kad Jungtinių Valstijų vyriausybė yra tikrai užsinaravijusi šiuo klausimu.

Jungtinėse Tautose randasi Tarybų Sąjunga, Lenkija, Čekoslovakija, Ukraina. Šios šalys jau yra taip sakant kitų pusė tvoros. Tarybų Sąjunga yra jau kelyje į komunistinę. Lenkija, Čekoslovakija taip pat eina linkui to paties tikslo, tik dar toli atsilikusios. Kinija yra tokio pat padėtyje, kaip ir Lenkija su Čekoslovakija. Tad kodėl taip nekęsti tos Kinijos?

Jeigu imti Korėjos karą, jame dalyvavo ne tik Kinija, bet ir eilė kitų šalių, o labiausiai amerikiečiai. Britai kariavo šale amerikiečių, bet jie stovi už priėmimą.

Amerikiečių užsinaravijimas yra tikrai keistas.

DABAR MATO IR KITĄ PUSĖ

Nekurie didžiai pradeda išsireikšti apie Guatemalą daug blaiviau, negu jie rašė laike atžagareivių įsiveržimo. Pavyzdžiui, Ottawa Citizen sakė, kad nuverstoji vyriausybė buvo demokratiškiausia, kokia kada buvo Guatemaloje. Ji dėjusi pastangas pagerinti visų žmonių būvį pravedant žemės reformą. Komunistai turėję tik 4 atstovus seime, nei vieno ministerio. Jie tik nemažai įtakos turėję unijoje. Jie rėmę vyriausybę tik dėl to, kad ji vykdžiusi žemės reformą.

O dabar valdžia grupės karininkų rankose. Ta junta suėmė jau 2,000 žmonių, panaikino visas demokratines teises. Dabar vėl ponavos žemvaldžiai, ypač amerikiečių kompanija United Fruit Co., kuri laikė susigrobusi šimtus tūkstančių akrų žemės, bet nedirbo jos. Buvusi vyriausybė buvo paėmusi iš jos 400,000 nedirbamos žemės.

Visi puikūs Guatemalos atsiekimai dėl žmonių gerovės tapo sunaikinti.

RIETENOS DEL KO?

Vlikas ir diplomatų šefas Lozoraitis susirovė dėl visai mažo mažmožio: Vlikas paskyrė savo atstovą Bonnai, o šefui tas labai nepatiko. Dabar vienos ir kitos pusės šalininkų lyderiai rauna vienas kitam plaukus.

Iš šalies žiūrint, atrodo labai keista. Žmonės tituluojasi daktarais ir kitokiais aukštais titulais, bet elgiasi kaip dideli neišmanėliai. Juk ir visai mažai nusimanančiam aišku, kad užienin išbėgusieji negali kalbėti Lietuvos vardu, o ypatingai turėti valstybinį aparatą. Viskas, ką jie galėtų turėti, logiškai elgiantis, tai komitetus, kurie, jeigu jiems patinka, galėtų vadintis "Lietuvos išlaisvinimo" vardu. Kas gali uždrausti bent kuriai žmonių grupei vadintis ir "laisvintojais".

Rusai turėjo ambasadorius ir kitus panašius paukščius, bet ką gi jiems tie titulai padėjo? Jų senai nėra. Gyvuoja tik tos organizacijos, kurios savo veiklą derino su užsienyje esančių tautiečių reikalais.

Tiesa, Almus įsivaizduoja, kad visi "laisvintojai" yra "galingesni" ir už hidroatomus, bet jam reiktų truputį prisiblaivyti. Tie, kurie galingesni už hidroatomus, randasi anoj pusėj tvoros. Tai matėm Korėjoje, matom Indokinijoje ir kitur.

Tie laikai, kada žmonės akiai sekė ponus, praėjo. Ir jie nebegrįš. Juo labiau Lietuvoje, kur žmonės gali apsieiti be tų ponų. Ir kam jiems reikalingas toks Krupavičius arba Lazoraitis? Jie buvo reikalingi Smetonai, bet jo seniai nebėra.

Pešasi ponai dėl dalykų, kurie greičiau sutirps gyvenimo eigoj, negu spės tie ponai nuplikti.

KAS NAUJO PASAULYJE

Churchillas ir Eisenhoweras, kaip dabar atrodo, nesusitarė visais klausimais. Bet jie susitarė vienu svarbiu klausimu: Vakarų Vokietijos. To pasekoje spaudoje pasirodė žinios, kad Britanija ir Amerika, visai nesiškai su Francija, leis Vakarų Vokietijai budavoti ginkluotą jėgą. Žinoma, jei Francija neužgirs Bonnos ir Paryžiaus sutarčių.

Tai aiškūs spaudimas ir Franciją, kad ji kapituluotų EDC klausimu. Tai vertimas Francijos užgirti EDC sutartis ir tokiu būdu užgerinti britus ir amerikiečius.

Francūzams, žinoma, tas pats. Koks jiems skirtumas, ar vokiečiai turės pusę milijono taip vadinamoje europinėje armijoje, ar grynai vokiečių armijoje? Anksčiau, ar vėliau, vokiečiai pasidarys pavojus francūzams.

Iš to gali būti ir kitokių rezultatų. Galima manyti, kad francūzai, kaip jie jau nesykį yra padarę, norėdami sustiprinti savo padėtį, pakryps linkui tų valstybių, kurios stovi opozicijoje vokiečių apginklavimui.

Pranešimai iš Jungtinių Tautų buveinės pasakoja, kad didžiama Jungtinių Tautų narių, įskaitant Britaniją ir Franciją, nori matyti Kiniją priimtą į Jungtines Tautas šį rudenį.

Visos jos teigia, kad Mao Tse-tungo vyriausybė turi didesnį žmonių pritarimą, negu kuri kita turėjo praityje.

Kiti argumentuoja dar ir taip: jeigu Tarybų Sąjunga, kuri įsikūrė per tokį pat ginkluotą perversmą, tinka Jungtinėms Tautoms, tai kodėl negali būti priimta Kinija?

Iš kitos pusės, Jungtinės Valstijos tam labai priešingos. Jos gali vetuoti Saugumo Taryboje, nežiūrint to, kad asemblėja dauguma balsų nutartų priimti.

Atrodo, kad sekančioje sesijoje bus šis klausimas priežastimi nemažų debatų.

Guatemalos nauja valdžia — militarinė junta — jau parodė savo dantis. Vos spėjus sunaikinti demokratinę valdžią, paskelbė, kad žemės reforma sulaukoma.

Žemės reforma, kaip žinia, ir buvo "baisiausias" dalykas Guatemaloje. Bet, guatemaliečių akimis žiūrint, buvo pats kilniausias dalykas.

Tik įsivaizduokit, amerikiečių kompanija (United Fruit Co.) turėjo apžiojus šimtus tūkstančių akrų žemės. Arbenz vyriausybė bu-

vo paėmus išdalimui bežemiems 400,000 akrų nedirbamos žemės tik iš United Fruit Co. Dirbamos ji nelietė.

Pirm Arbenz vyriausybės, du procentai žmonių valdė 70 procentų Guatemalos žemės.

Reiškia, nauja vyriausybė tą neteisę sugrąžins atgal. Ji pilniausiai tarnaus United Fruit Kompanijai ir kitiems stambiems žemvaldžiams prieš 98 procentus Guatemalos žmonių.

Junta taipgi pasižadėjo pildyti kitus amerikiečių norus.

Generolas Franko išstojo su patarimais vakarinėms demokratijoms, kaip elgtis su socialistiniais kraštais.

Girdi, negalima sugyventi su tais kraštais. Jis ragina demokratijas neprekiuoti su socialistiniais kraštais.

Puikius patarėjus turi demokratijos: generolą Franką, generolą Čiangą, prezidentą Rhee ir tokius.

Australijos Guzenko, Petrovas, per klausinėjimus prisipažino, kad jis planavo pabėgti iš Tarybų Sąjungos ambasados pora metų atgal, bet žmona nenorėjusi sutikti.

Jis taipgi prisipažino, kad prieš pabėgimą jis palaikė ryšius su Australijos slapta tarnyba, kuri tuojaus jam davus \$11,000, kai tik jis pabėgęs.

Kiek matyti, tai jis buvo Berijos šalininkas.

Francūzai pastaruoju laiku užmušė Tunisijoje 84 nacionalistus, vačinamus teroristais.

Sakoma, kad francūzų nepasisekėimai Indokinijoje sustiprino vietinių žmonių opoziciją ne tik Tunisijoje, bet ir kitose francūzų kolonijose.

Jungtinių Valstijų mokslininkai reikalauja, kad vyriausybė peržiūrėtų saugumo sistemą.

Jie siūlo, kad prezidentas paskirtų specialę tarybą studijavimui klausimo ir išdirbimui plano.

Dabartinė sistema, mokslininkų federacija sako, atmeta daugelį didelių talentų mokslininkų.

Pareiškimas, tarp kita ko pasmerkia komisiją, kuri nusprendė, kad mokslininkas Oppenheimer negali būti prileistas prie atominų paslapčių.

Japonijos orlaivyno galva paskirtas Pearl Harbor atakos suplanuotojas, generolas Sadamu Sanagi.

Orlaivyno personalas turės 5,000 narių.

Atgaivinama armija ir laivynas, taipgi. Ir čia pasirodė daug senų imperatoriaus karininkų.

Sausumos armija turės 110,000 vyrų. Ji bus apginkluota amerikiečių ginklais.

Naujosios Zelandijos užsienio reikalų ministeris Clifton Webb viešai išstojo už Kinijos priėmimą į Jungtines Tautas.

Atrodo, kad jis taipgi stovi už priėmimą į JT ir kitų šalių, neišskiriant nei Ispanijos.

Tarybų Sąjunga stovi už priėmimą visų vienu sykiu.

Pranešimai iš Indokinijos teigia, kad visi turčiai smunka lauk iš Hanojaus ir apylinkės ir nešasi į Franciją ir kitas šalis.

Jie reikalauja, kad kiti gintų šalį, bet patys pirmi bėga lauk, pasigrobdę, kas galima!

Guatemalos vyriausybė (militarinė junta) nori apkalinti buvusį prezidentą Arbenz esant atsakomingu už nužudymą savo oponento pulkininko Afana ir išėikvojime nemažos sumos pinigų.

Tuo tarpu Arbenz randasi Meksikos ambasadoje.

Junta dabar, be abejonės, gali kalinti ką nori, nes jos rankose galia.

Čekoslovakai pranešė, kad jie turi suėmę 7 amerikiečius, kurie kiek laiko atgal (liepos 4) buvo suimti Čekoslovakijos pusėj.

Jų tarpe esąs vienas kapitonas.

Čekoslovakai esą sutiktų iškeisti juos ant trijų čekų karų Vokietiją. Jų tarpe esąs slovaku, kurie pabėgo į Vienas kriminalistas.

Britai išskyrė iš kitų kalinių Britų Guianos premjerą Jaganą.

Aiškinama, kad jis indoktrinavęs kitus kalinius.

Buvęs Jungtinių Valstijų ambasadorius Kanadoje J.H. R. Cromwell, kalbėdamas Montreale, ragino Kanadą rekrutuoti į armiją ateivius. Kanadai siūlo vieną diviziją iš ateivių, o Amerikai 10 divizijų.

Girdi, Amerikos sąjungininkai pasidarė sunkenybė. Šio kontinento gynybai esą reikalinga mobilizuoti ateivius.

Amerika leidžianti bilijonus dolerių Europoje, bet jokios iš to naudos neturinti.

Nor
ameril
tokian
bar. T
nebūt
jos sfė
mų bu

Nuo
bimo
neturi,
mą, de
Tik,
jie rėk
tą.

O vi
bar Ar
daugel
čiai lai
baigia
ja; Bri
priėmi
tas; C
kalba, I
ne tik
linga.
C; Itali
Taigi
čio sen
sur vis
nieko".

Kada
čiukus,
ma des
vargšė,
gali.
kams p
mybių

Tačia
putį kil
Ir šit
dime: "ė
emima
nija bus
Tautas.
eis!"...
paramos
cijai pa
fikuos I
tarčių".
jai daug

Grum
jimai. T
paramą
tis ator

Rodos
politikai
kių pate
mentų r
kurie iš
nių reika
moralės.
argumer
žmonijos

Taip A
kių argu
ir tam at
kių netu
yra plėsi
gumenta
mojimai,
Koks
priemonė

Lygiag
suirimas
vos vadu
pavičius
zoraiciu

Pastabos

Norėtusi pasakyti, kad amerikiečiai niekad nebuvo tokiam sumišime, kaip dabar. Tačiau toks pasakymas nebūtų tikslus. Jų diplomatinės sferose audringų sumišimų buvo labai daug.

Nuo šaltojo karo paskelbimo Amerika nieko kito ir neturi, kaip tik sąmyšį, riksmą, desperaciją.

Tik, rodos, kiekvieną sykį jie rėkia labiau, negu praeitą.

O visų nervų suirimas dabar Amerikoje reiškiasi dėl daugelio dalykų: vietnamiečiai laimi mūsų; Francija baigia sutarti su Indokinja; Britanija stovi už Kinijos priėmimą į Jungtines Tautas; Churchillas ir Edenas kaiba, kad koegzistencija yra ne tik galima, bet ir reikalinga... Francija nehoi EDC: Italija taip pat.

Taigi, anot vieno amerikiečio senatoriaus: "Rusai visur viską laimi, o Amerika nieko".

Kada višta, išperėjusi ančiukus, palei prūdą lakstydamą desperatiškai šaukia, ji, vargšė, tiek padaryti ir tegali. Ji neturi kuo ančiukams pagromoti, neturi galimybių juos nubausti.

Tačiau Amerika yra truputį kitokioji padėtyje.

Ir štai, mes šiandien girdime: "Amerika Kinijos priėmimą vetuos!"... "Jeigu Kinija bus priimta į Jungtines Tautas, Amerika iš jų išeis!"... "Niekam nebeduos paramos!"... "Nukirsti Francijai paramą, jeigu ji neratifikuos Bonos-Paryžiaus sutarčių"..." "Nebeduoti Italijai daugiau nieko!"...

Grumojimai tik ir grumojimai. Tai "išeis", "nukirps paramą", arba pradės mętytis atominėmis bombomis.

Rodosi, kad Amerika savo politikai paremti, savo siekių pateisinimui kitų argumentų neturi. Argumentų, kurie išplauktų iš visuomeninių reikalų, pagal žmoniškos moralės ir tiesos principus, argumentų, kurie atitiktų žmonijos istorijos eigai.

Taip Amerikos reakcija tokių argumentų neturi, nes ji ir tam atitinkamų kilnių siekių neturi. Kaip jos siekiai yra plėšikiški, taip ir jos argumentai yra vien tik grumojimai, smurtas.

Koks tikslas, tokios ir priemonės.

Lygiagrečiai visų nervų suirimas reiškiasi ir Lietuvos vaduotojų fronte. Kruvini susirėmė su Lozoraičiu dėl pasų biznio Va-

Peter Kenneth Anderson, 10 metų amžiaus torontietis, galintis sakyti, kad jo svajonės pildosi. Jis mėgo žiūrėti kaubojų filmų, žaidė kaubojų, o šiuo tarpu jis išvyko į Hollywoodą, kur jis vaidins kaubojų filmose.

Ką Kiti Rašo

Nepatenkinti Vizitu Arti Pabaigos

Kai kurie laikraščiai nudiugo Churchillo - Eisenhowerio deklaracijos idėja. "Wall Street Journal" tačiau sako:

"Ir daugiausiai diplomatinė žodžių negali pridengti to fakto, kad Britanija ir Francija jau pasiruošę eiti toli patenkinimui komunistų Tolinucse Rytuose."

Prezidentas Eisenhower spaudos konferencijoje, klausinėjamas apie pokalbius su Churchillu, taip jau nerodė entuziazmo.

Jis jau sutinka, kad reikia sugyventi ir su šalimis, kuriose yra skirtinga santvarka, net viltį tam mato.

karų Vokietijoje. Nors tai menkos vertės biznis, bet, mat, didelės vertės "autoritetas".

NL reporteris kelia mintį, apie "Tautos Teismo" reikalingumą, kuris ginčą turėtų išspręsti.

Na, gerai. Bus teismas. Paskui, po teismo, reikės kalėjimo, koncentracijos stovyklų...

O jei tas negelbės, kas toliau? — Perversmas? Ne kitaip!

Dabar visi matome, kokia tai didelė Lietuvos liaudies laimė, kad ji tų "ponų" nusikratė!

Z. J.

Associated Press duoda francūzams trumpą laiką Indokinijoj. Pasitraukus iš paties svarbiausio slėnio, turtingiausios srities, girdi, francūzai neilgai laikysis.

Larry Allen "ne cenzuruotam" pranešime iš Singaporo sako, Francūzų armijai grūmoja "Dunkirkas". Kada ji trauksis iš Hanoi į Haiphongą, ją puls ir vietnamai, kurie paimti francūzų vietinės armijos tarnybon ir turi ginklus. Tokių esama apie 100,000 miškuose. — V. Andriulis.

Nesudrebėjo Tada — Nesudrebės Dabar

Adomo Mickevičiaus "Konrade Valenrode" yra scena, kur kryžiuočiai grasina Lietuvai:

"Drebėk, lietuvi! Tuoj išvysi dieną, kai kryžius suspindės ant Vilniaus sienų!"

Panašiai riaumoja ir šių laikų kryžiuočiai inkvizitoriai, ruošdami naują Lietuvai krikštą.

Ir savo emblema jie pasirinko dievomūką (Rūpintojėlį), įteikdami ją, kaip dovaną, Dullesui.

Nesudrebėjo lietuvis anuomet, nesudrebės ir dabar. — L. Pruseika.

Abieji Turėtų Pasitraukti

Visų klerikalų vardu Chicago mariojų Draugas grūmoja baisiausia rūstybe "še-

fui" Lozoraičiui. Kada nors ji skaudžiai nubausianti pati visuomenė. Girdi, "išsisems ir jos kontrybė", ji "pareikalas... įsijungti į bendrą kovą... arba visai pasitraukti, nebekliudyti šiandien taip reikalingai tautos vienybei".

Bet Lozoraitis lygiai taip karštai reikalauja raketierių iš VLIKO pasitaisyti, arba pasitraukti iš kelio.

Mums gi atrodo, kad abiejų turėtų pasitraukti mulkinę ir išnaudoję savo nelaiminguosius pasekėjus. — A. Bimba.

Po 10 Metų

Prieš 10 metų liepos mėnesį buvo išlaisvintas Vilnius, mūsų tautos sostinė.

Bendrai, prieš dešimt metų buvo išlaisvinta beveik visa Lietuva.

Hitlerinės armijos bėgo strimagalviais; bijodamos tarybinės armijos šturkščių smūgių, govėdos nešinosi į Vakarus, link Berlyno, kur jų laukė dar didesnis ir pasukutinis lemiamas smūgis!

Hitlerininkai, bėgdami iš Lietuvos, atsiminkime, degindami miestus ir sodžius, bandydami viską palikti pelenuose.

Su hitlerininkais kartu bėgo dalis ir tų "lietuviškų patrijų", kurie Adolfą skaitė savo gelbėtoju ir globėju!

Kitais žodžiais: šiemet sukanka dešimt metų, kai lietuviškieji dipukai paliko Lietuvą.

Tūli jų bėgdami "į vakarus", paliko senus savo tėvus; tūli paliko žmonas su mažais vaikais; tūlos paliko savo sergančius vyrus, senus tėvus, mažus vaikus. "Gerasidžiai", palikę artimiausius sau asmenis, bėgo, — bėgo link Prūsijos, link Berlyno.

Ir taip darė daugiausiai tie, kurie buvo "mokyti". Taip darė ne eiliniai darbo žmonės, o "intelligentai", valdininkai, profesoriai, teisėjai, generolai, karininkai.

Taip darė daugiausiai tie, kurie buvo kuo nors lietuvių tautai nusikaltę, kurie jautėsi didžiai sugriešiję, tarnaudami hitlerininkams, padėdami jiems tuoj ar kitu engti lietuvių tautą.

Tarp tūkstančių tokių, aišku, buvo ir nekaltų, suvedžiotų gerų žmonių.

"Tautos vadai" jiems, mat, sakė:

— Tarybinė armija, — balsa, išalkusi, šautuvus virvutėmis pasirišusi, etc., etc. — ilgai Lietuvoje nebus. Persiorganizavęs savo jėgas, Hitleris sugrįš atgal į Lietuvą... Tai reikš, kad ir mes su juo kartu grįšime; mūsų pabėgimas yra tik keleto savaičių ar mėnesių klausimas...

O kai tūli tokiems kvailiems pranašavimams netikėjo, tai "tautos vadai" (iš Vliko pastogės) jiems dar kvailesnį "sutiesėjimą" davė:

ŠYPSENAS

Ji Pakeitė Mintį

Pašaukta į džiurimenus, moteris spyrėsi, aiškindama, kad ji yra priešinga kapitaliam baudimui nusikaltėlių.

Teisėjas, norėdamas perkalbėti ją, paaiškino, kad byla liečia vyrą, kurs išėjęs su \$1,000 pirkti žmonai futros, pralošė kortomis.

"Sutinku", tarė moteris. "Aš tur būt klaidingai supratau kapitalią bausmę".

Ne Jo Kaltė

Viename mieste didelėj salėj buvo koncertas. Vienas numeris reikalavo trumpeto atsiliepimo už scenos. Bet kada tas numeris vyko, niekas neatsiliepė.

Numeriui praėjus, vedėjas nubėgo pasiteirauti, kame dalykas. Jis rado šviesų tvarkytoją ir trumpetierių susikibusius ant grindų.

"Kame dalykas?" klausia jis.

"Šis niekadėjas norėjo triūbyti laike koncerto", paaiškino šviesų prižiūrėtojas.

Labai Lengva

Ekonomijos profesorius paklausė savo studentus, ar jie galėtų paaiškinti, kas yra recesija, depresija ir panika. Vienas studentas pakėlė ranką ir jam buvo leista atsakyti.

"Recesija", aiškino jis, "yra laikas, kuomet žmogus turi suveržti savo diržą. Depresijos metu žmogus jau neturi diržo. O kada jau neturi nei kelinių laikyti, kad nenusmuktų, tuomet pasireiškia panika."

— Jėgu, pagaliau, Hitleris bus sumuštas, tai neužilgo Amerikos kariuomenė tiesiai iš Berlyno atvyks į Kauną ir Vilnių, na, ir Lietuva bus atlaisvinta; mes grįšime.

Kokie neišmintingi, kokie paikai tie "tautos vadovai!" Kokie neišmanėliai buvo ir tie, kurie jų klausė!

Matome, kas atsitiko su kavalieriais iš Vliko!

Ir šiandien jie savo "grįžimo į laisvą Lietuvą", viltis remia tuo, kad greit, rytoj ar po ryt, bus atominis karas.

Ir dar vis atsiranda tokių, kurie tiems Vliko didvyrių pranašavimams tiki!

Jie gailėsčio verti! — R. Mizara.

Darys "Operaciją"

Nors "diplomatinis šefas" Lozoraitis bažijasi ("Dirva" liep. 1) neskundęs VLIK'ą Vakarų Vokietijos valdžiai, bet "Draugas" ne tik neduosias jam išrišimo, bet

(Pabaiga ant 7 pusl.)

Sunaikinti Žmogų, Jei Jis Nori Persimainyti

Jean-Paul Sartre

Jean-Paul Sartre yra pasauliniai pagarsėjęs francūzų filosofas ir rašytojas, dar neseniai buvęs aršus komunistų niekintojas. Bet įvykiai pasaulyje paveikė jį. Kiek laiko atgal nepaprastoj Pasaulinio Taikos Komiteto sesijoje Berlyne jis pasakė kalbą, kurios dalis telpa žemiau. Manome bus įdomu susipažinti, kaip jis dabar žiūri į tarptautinius reikalus. — Red.)

Jeigu atominė bomba būtų sumesta, kokį pavojų žmonijai ji padarytų, mes labai gerai žinome. Bet net tuomet, kada ji yra tikrai grumojimas, ji daro didelį pasikeitimą tautų santykiuose. Tai atominė bomba charakterizuoja taip vadinamą šaltąjį karą.

Pasirodymas nacionalių armijų turėjo efektą didelio padidėjimo žmonių žudynių, bet vistiek buvo galima, iki tam tikro laipsnio, suvaldyti jų lyderius. Vakar užmušimui milijonų žmonių buvo reikalinga milijonų vyrų. Norint, kad masės sutiktų mirti, kad kiti būtų nužudyti, konfliktas turėjo atspindėti, jei ne jų pačių interesus, tai nors jų atsidavimą iki tam tikro laipsnio, turėjo išvengti sukrėtimo jų jausmų teisingumui.

Tai atsiradimas masių nacionalėse armijose vertė vyriausybes daryti skirtumą tarp agresyvių ir defesyvių karų — agresyviai karai yra tie, kuriuos veda kiti, o defesyviai — kuriuos veda mes patys. Tokiu būdu, buržuazinės demokratijos šalyse, laike tautinio karo, kontroliuoja opinija.

Liaudies Armijos ir Liaudiški Karai

Bet, ypač laike Antrojo Pasaulinio Karo ir po karo, okupuotoj Europoj, Tarybų Sąjungoj, paskui Kinijoj ir Indokinijoj, mes matėm atsiradimą liaudies armijų, kurios gyvena tarp žmonių ir iš žmonių, kurios artimos žmonėms, kaip, kiniečių pasakymu, vanduo artimas žuvims. Tokiu supratimu, žmonės visai perima kontrolę karo, kurį jie remia, ir tuojaus po karo. Žmonių karas vedamas prieš agresorių, okupuojančią jėgą ar kolonialę jėgą. Žmonių armija sudaroma vietoje, o kartais ji užima nacionalės armijos vėta, jei pastaroji bėga ar vejama.

Liaudies karas gali būti tikrai apsigynimo ar išsilaisvinimo karas. Liaudies armija ginasi ant savo žemės, todėl ji negali atakuoti kitą tautą ar peržengti savo ribų nenustojusi savo charakterio.

Karas be Žmonių

Dabar liaudies armija ra-

do dublikatą nukliniuose ginkluose. Liaudies armija ir atominė bomba yra dvi vienai kitai priešingos charakteristikos mūsų laiku.

Tuo metu, kada dalyvavimas kare visų žmonių pasirodė esant faktorium už taiką, baisi jėga įgalina Vakarų lyderius daryti karus be žmonių.

Tuo metu, kada liaudies armija tampa politiniu organizmu, gyvenančiu visišką harmoniją su darbininkais ir dažnai padedanti jiems dirbti, sauja žmonių, vienu momentu, ir sulyg įsakymu toli esančios biurokratijos, atsiskyrusios nuo tautos, gali išsprogdinti sostinę.

Išslysta iš Kontrolės Jungtinėse Valstijose

Karas tampa atskirtu nuo žmonijos. Jau negali apriboti masės, kurios kariaudavo ir kentėdavo. Tik vakar buvo klasinis konfliktas viduj armijū. Šiandien atominis karas yra rankose kelių turgeriau numestų atominę žurnalistas sakė man atvirai: "Jungtinėse Valstijose, žmonės tokie taikūs, kad, jie geriau numestų atominę bombą ant savo prieš, negu mobilizuotų pėstininkus."

Tas, žinoma, yra neteisinga. Bendrai, Amerikos žmonės nori taikos. Bet juo labiau jie įtikinami, kad jų nereikalinga karui, tuo mažiau veikimo jie rodo. Tai dėl fatalizmo, kurs skiepijamas jiems, atominis karas išslysta iš kontrolės. Jis gali būti pradėtas rytoj kelių kabineto narių prieš visos tautos valią ir interesus.

Ginklas tik Priespaudai

Prievarta visuomet abstrakti. Ji ignoruoja paprastą dalykų eigą, normalų jų vystymąsi, jų giminybę ir jų organizaciją. Šiuo supratimu, nuklinis ginklas yra nuogliausias prievartos pavyzdys ir daro karą pačiu abstrakčiausiu.

Dėl šios priežasties, atominės bombos yra vienintelis ginklas, tinkamas paverгимui žmonių. Be jos, ta užduotis yra išlaikymas abstrakčių kliūčių tarp tautų ir žmonių kiekvienoje šalyje, ir valdymas priešingai istorijos

ir politinės ekonomijos reikalams.

Kaip Ilgai?

Bet darosi vis sunkiau ir sunkiau naudoti žmones prieš jų valią ir interesus. Kaip galima tikėtis ilgai naudoti vokiečius išlaikymui Vokietijos padalintos į dvi dalis? Kaip galima naudoti francūzus sudarymui europinės armijos, kuri sunaikintų juos? Kaip galima naudoti europiečius tęsimui šalto karo, kuomet jie pirmi yra to karo aukos? Šiandien, prispaudėjai randa vis mažiau ir mažiau talkininkų prispaustųjų tarpe. Diplomacija, propaganda ir net pinigai netenka savo galios. Kuomet Amerikos vyriausybė pasiuntė dolerius ir ginklus Čiang Kai-šekui, ar tas sulaikė Kuomintangą karėivius nuo perėjimo į komunistinę liaudies armiją? Ir mes, kurie turėjome tiek daug pasakyti apie tai, kad azijiečiai kariautų prieš azijiečius, ar sugebėjome sumobilizuoti Bao Dajaus armiją?

Likimas Nuspręstas

Šiandien, likimas nuspręstas. Vokiečių vienybė turi būti atkurta. Vietnamo suverenumas turi būti reorganizuotas, Čiang Kai-šekas turi grįžti į nežinystę, o komunistinė Kinija turi būti pripažinta. Tas viskas turi būti padaryta todėl, kad to reikalauja istorijos eiga, kitaip sakant, interesai masių, kurios daro istoriją. Tas turi būti padaryta todėl, kad vistiek bus padaryta, kadangi jau padaryta. Mūsų kariams netrūksta nei drąsos, nei disciplinos, nei supratimo. Mes pralaimėjome Indokinijoje todėl, kad buvo prieš istorijos eigą, kad profesionalė armija, už tūkstančio mylių nuo savo bazių, laimėtų prieš liaudies armiją.

Bauginimas Pražūtimi

Lieka tik viena išeitis — atominė bomba. Bet atominė

bomba yra ginklas prieš istoriją.

Nors žiaurūs ir prievartinai, praeties ultimatumai puvo iššaukimai ir provokacijos. Tuomet ultimatumas reišė: jei tu nepasiduosi, mes kovosime, o jei mes turėsime kovoti, tai mes laimėsime. O atominė bomba yra nuolatinis ultimatumas ir jis neturi nieko bendra su senoviškais iššaukimo papročiais. Tie, kurie bando įbauginti mus su Bikini eksperimentais, nekalba apie pergale, kadangi žino, kad kitos tautos skaldo atomus ir gali taipgi panaudoti juos dėl naikinimo, jeigu būtų išprovokotos. Jie taipgi žino, kad hidrogeno bomba gali sunaikinti liaudies armiją, bet žokia nacionalė armija negali sunaikinti liaudies armijos. Jie bando sulaikyti istoriją, kaip kad Jošua sulaikė saulę, bet grumodami susprogdinimu pasaulio: "Mes numesime bombą, jei francūzai pralaimės karą, ir bus tikrai bloga žmonėms, nesvarbu kur mes mesime, ant indokiniečių, kiniečių, ar rusų."

Status Quo ar Sunaikinimas

Norėdami sulaikyti pasaulio sukimąsi, jie grumoją sulaikymu istorijos likviduojant tuos, kurie daro istoriją. Bet viskas, ką jie gali padaryti: sunaikinti žmones, jei jie pasikeistų. Bomba yra savaime pamatas ir suma politikos, visiškai priešingos tikram vystymuisi žmonijos, politikos, kuri nori uždėti ant žmonių šį alternatyvą: status quo ar totali destrukcija. Nėra abejonės, kad mes nesikeisime, kuomet būsime negyvi. Tai šis manymas, apie kolektyvią mirtį verčia mus įsitikinti, kad atominė bomba yra savaime reakcija.

Tiktai Taika Gali Daryti Istoriją

Taika turi būti atsteigta Korėjoj ir Indokinijoj, mes turime atsteigti vienybę Vokietijoj. Akyvaizdoje nepa-

Pagyrimo Žodis Redlaikiejiems

WINNIPEG. — Winnipego taikos organizacija atsišaukė į visas organizacijas su prašymu prisidėti prie padengimo kelionės lėšų delegatų, kurie buvo Toronte taikos konferencijoj. Winnipeg taikos organizacija labai blogoj finansinėj padėtyj.

LLD 217 kuopos draugai atsišaukė į redlaikiečius dėl finansinės pagalbos. O jie nenumetė atsišaukimo į šalį, bet surinko \$10.00 ir atsiuntė per M. Deedą. Pinigai yra priduoti, taikos organizacijai.

Taikos organizacija taria draugišką ačiū už paramą draugams redlaikiejiems. o aš tariu pagyrimo žodį jiems.

A. Dicksonas

DUNOJUS DAUGELI IŠVILJO IS NAMU

VIENA. — Dunojus pridare daug žalos centralinėje Europoje. Tokio didelio potvinio išsiliejus Dunojui nebuvo per šimtus metų.

Vokietijoj, Austrijoj, Vengrijoj ir Cekoslovakijoj vanduo išvijo iš namų daugybę žmonių. Vien Linz mieste, Austrijoj, 24,000 žmonių turėjo bėgti iš namų.

judinamos žmonių vienybės, abstraktus atominio grumojimo charakteris savaime pasirodys pilnoj savo šviesoje. O tada, mes turime kovoti prieš atominį terorą. Žmonės reikalauja ir reikalauja, kad penkių didžiųjų jėgų atstovai susitartų ir uždraustų gamybą ir naudojimą nuklinių ginklų. Tos dvi užduotys yra taip pat ir mūsų užduotys, tai yra, taikos judėjimo. Mes turime padvigubinti savo pastangas. Praeityje, dažnai istoriją darė karai, o šiandien, kadangi karas reikštų galą pasaulio, tiktai taika gali daryti istoriją.

Kanados prekybos oficialiai tariasi Romoj prekybiniais reikalais. Iš kairės į dešinę: S. G. MacDonald, komercinis atstovas Romoj; P. Dupuy,

Kanados ambasadorius Romoje; J. English, prekybos ministerijos komisionierių direktorius Ottawoj; F. Bull,

prekybos ministerio pavaduotojas; K. Nyenhuis, vienas iš prekybos ministerijos valdininkų Ottawoj. Jie tarėsi, kaip pagerinti prekybinius reikalus vakarinėj Europoj.

Faktai

Ryšium temaloje ma ameri Company New Yorkas, iš faktų api

Tos dabartini \$579,342, džiausių nių užsi

United siima plėtik banai kakava, džiais, k ir kitais

Ji opo gelžkelio Ricoj, G can Resj Panamo, gelžkelio Jai prikl gonai.

Pabai, priklaus 49 su š ir daržo

Komp binių kc priklaus dalinai. cal Radi ny, dič kompan je.

Unite turi 57 20,000 ;

Jai p rū žem šalyse, Jungtir Kom metais, gal. F galinga syviski visą eil emė ju laimėjč tais, k Develo

Unit samdo to skai se šaly giausie Dau darbin čiuose juos p žmoni labai t mokyb aptarr nimo V

Vier viskas venim Sen dos s Jai bu torite ko, pi dabar judėji giau kais.

Faktai Apie Amerikiečių United Fruit Kompaniją

Rysium su perversmu Guatemaloje buvo dažnai minima amerikiečių United Fruit Company. Sydney Gruson, New York Times korrespondentas, iškelia viršun keletą faktų apie tą kompaniją.

Tos kompanijos kapitalas dabartiniu metu siekia \$579,342,000. Tai viena iš didžiausių amerikiečių kompanijų užsienyje.

United Fruit Company užsiima plačiai. Ji verčiasi ne tik bananais, bet ir cukrum, kakava, molasais, alyvmedžiais, kietmedžiais, tabaka ir kitais dalykais.

Ji operuoja 1,514 mylių gelžkelio Colombijoje, Costa Ricioj, Guatemaloj, Dominican Respublikoj, Jamaicoj ir Panamoj. 1,486 mylios to gelžkelio yra jos nuosavybė. Jai priklauso garvežiai ir vagonai.

Pabaigoj 1953 metų jai priklausė 65 laivai, iš kurių 49 su šaldytuvais vaisiams ir daržovėms gabenti.

Kompanija turi 60 pagalbinių kompanijų. Didžiuma priklauso jai pilnai, o kitos dalinai. Jai priklauso Tropical Radio Telegraph Company, didžiausia susisiekimo kompanija Lotynų Amerikoje.

United Fruit Kompanija turi 57,000 galvų galvijų ir 20,000 arklų.

Jai priklauso 3,000,000 akrų žemės Lotynų Amerikos šalyse, Vakarų Indijose ir Jungtinėse Valstijose.

Kompanija įsikūrė 1899 metais, tai yra 55 metai atgal. Pradžioj nebuvo tokia galinga. Bet per savo agresyviškumą ji nukonkuravo visą eilę kitų kompanijų, užėmė jų biznį. Ypatingai ji laimėjo didelį mūšį 1930 metais, kada ji nupirko Cortes Development Kompaniją.

United Fruit Company samdo 100,000 darbininkų. Iš to skaičiaus 90,000 tropiškoje šalyse, kur ji verčiasi daugiausia bananų bizniu.

Daugelyje šalių ji laiko darbininkus jai priklausančiuose butuose, jei galima juos pavadinti butais. Yra ir žmoniškesnių, bet didžiuma labai blogi. Kompanija valdo mokyklas, ligonines, socialią aptarnavimą ir pasilinksmimo vietas.

Vienu žodžiu, jai priklauso viskas, ko žmogui reikia gyvenimė.

Seniau ji turėjo mažai bėdos su vietiniais žmonėmis. Jai buvo lengva diktuoti "autoritetams". Kur to neužteko, pinigai darba atliko. Tik dabar, atsiradus darbininkų judėjimui, ji verčiama daugiau skaitytis su darbininkais. O kai kur, kaip Guate-

maloj, dalykai buvo pakrypę blogojon pusėn. Vyriausybė buvo paėmusi iš kompanijos 400,000 akrų ir pradėjus dalinti bežemiams. Bet...

Kaip žinote, tas neilgai tęsėsi. Išnaudotojų jėgos, kompanijos ir Jungtinių Valstijų vyriausybės palaikomos, išsiveržė iš kaimyninės šalies, o jiems padėjo kompanijos draugai iš vidaus.

Sakoma, kad Jungtinių Valstijų ambasadorius Guatemaloje, ponas J. E. Peurifoy, buvo galvinyje to viso suokalbio prieš demokratinę Guatemalos valdžią. Kada Arbenz valdžia buvo nuversta, jis pasakęs: "Tas buvo pirma mūsų pergalė šiame kontinente."

Peurifoy, kaip žinote, buvo ambasadorium Graikijoje. Kada graikai buvo išdirbę proporcingą rinkimų sistemą, jam nepatiko ir jis viešai užprotestavo. Graikai turėjo tuojuos pakeisti įstatymą.

Tokie tai faktai apie United Fruit Kompaniją ir amerikiečių ambasadorių.

KĄ KITI RAŠO

(Atkelta nuo 5 pusl.) siūlo daryti "operaciją". Marijonų organo apžvalgininkas rašo (liep. 2):

"Laikas atėjo ir pamatėme ką turime p. Lozoraičio asmenyje. Pamatėme gana įtikinančiai, nes jis pats tai parodė. Faktas yra vienas ir negali būti dviejų ar daugiau aiškinių. Palieka tik svarstyti, kuris kelias būtų gražiausias ir kultūringiausias p. Lozoraičio akcijai galutinai sustabdyti. Atėjo laikas apsvarstyti ir tiems asmenims, kurie iki šiol p. Lozoraičio veiksmus rėmė. Būkime tiek garbingi. Laikas ir ministeriui Washingtone pamąstyti, ar jo valioje esami ir jo skirstomi pinigai yra tinkamai naudojami; ar kartais netarnauja mums priešiškiems interesams. Laikas, labai laikas. Kad sulaikytume ligą, reikalinga skubi operacija, nors ji kaikam būtų ir nemaloni."

Šitaip marijonų organas apibūdina "diplomatinę šėfą", kuris tik diena prieš tai per "Dirvą" paskelbė, kad rašydami apie jį "Naujienos" ir "Draugas" meluoja "nuo A iki Z."

Kitą įdomų dalyką iškelia "D." apžvalgininkas: Reikalinga daryti reviziją smetoninio "ministerio" Washingtone p. Žadeikio kanceliarijoje.

Žadeikis, mat, šinkuoja Lietuvos liaudies čia užšaldytus pinigus. Marijonai prižiūrės, kad Lozoraitis iš tu-

Liaudies Balso pikniko žvaigždės kontestantės, iš kairės į dešinę: torontietė Helen Račytė, hamiltonietė Milda Kubilytė, detroitietė Annette Kruvelytė ir torontietė Florence Guoberytė. A. Kruvelytė laiko rankoj taurę, kurią ji laimėjo kaip pikniko žvaigždė.

Atostogos ir L. Balsas

Įtemptai lauktas atostogų laikotarpis atėjo. Daugelis, kuriems ekonominės sąlygos leidžia nors trumpam laikotarpiui apleis dūmuotus miestus — vyks į paežerius, papūpius ar į farmas. Laike atostogų tenka susitikti rečiau susitinkamus draugus, pažįstamus ir užmegsti naujų pažinčių. Šiuose susitikimuose neišvengiamai iškyla pokalbių ir kartais net diskusijų visuomeniniais klausimais. Liaudies Balso skaitytojus prašome pakreipti pokalbius į pasitarimus Liaudies Balso reikalais.

Atostogos — poilsio laikas. Tam tikslui mes ir turime šį laikotarpį kuo nuodugniau išnaudoti. Pasauliniai žymūs žmonės atvejų atvejais yra pastebėję, kad norint pasekmingai tęsti kokį nors darbą ar profesiją, būtina reikia mokėti ilsėtis. Ypatingai laike poilsio reikia vengti fizinių ar dvasinių įsitemimų.

Pas mūsų tautiečius atostogų laikotarpis dažnai pavertiamas baliavojimo laikotarpio negautų nei cento. Jei jie tą pajėgtų padaryti, tai ištikro Lozoraičiui būtų "skaudi operacija".

Bet, kaip sako sena patarlė: Varnas varnui akin nekerta. Susigadys ir lietuviškieji "vaduotojai" su smetoniniu kontinuitetu. Pasidalinę juk jie nei iš durnelių nebegautų almužnos "Lietuvos išvadavimui". — Vilnis.

tarpiu. Baliavojimas įdomus dalykas, bet visa bėda tame, kad jis dažniausia žmogų palieka su tokiu fiziniu ir dvasiniu stoviu, kaip kad būna tik ką po užbaigimo ilgo ir sunkaus darbo.

Kada aš reiškiau pageidavimą, kad laike atostogų prisimintume Liaudies Balsą, tai neturiu mintyje, kad dėl to reikalo kas nors ypatingai įsitemtumėte. Laike atostogų Liaudies Balso reikalų prisiminimas turi būti pasitaikančių progų reikalas. Susitikus neskaitaitį Liaudies Balso, galime pakviesti, kad jis ar ji įeitų į pažangių laikraščių skaitytojų šeimą, užsiprenumeruotų Liaudies Balsą. Susitikus bebaliavojančius ir net perlaisvai tam reikalui darančius išlaidas, galime priminti, paprašyti ar paraginti, kad paremtų visuomeninius reikalus.

Liaudies Balsas ekonomiškai sunkiai verčiasi. Jam labai reikalinga parama ir pažangių laikraščių skaitytojais niekuomet neatsisakė ir neatsisakys paremti savo laikraščio. Yra ir daugiau svarbių visuomeninių reikalų, kaip tai, taikos gynimas. Taikos gynimas yra lygiai svarbus kiekvienam žmogui, tad be skirtumo pažvalgu tuo reikalu galime rasti bendrą kalbą su įvairiausių įsitikinimų žmonėmis.

Jokio laikraščio leidėjai nelinkę pertraukti laikraščio išleidimą nors ir trumpiausiam laikotarpiui — nelinkę

ir Liaudies Balso leidėjai. Liaudies Balso darbininkai per keliolika metų be atostogų dirbo, bet laikui bėgant padėtis padiktavo, kad atostogas laikraščio darbininkams reikalingos ir jos galimos tik sulaikant laikraščio išleidimą porai savaitių.

Per sekančias dvi savaites Liaudies Balsas nepatiks savo skaitytojams visuomeninių pranešimų ir žinių. Angliškai skaitantieji šias poras savaitių turėsite pasirūpinti gauti anglišką pažangų savaitraštį Canadian Tribune.

Su rugpiūčio pradžia Liaudies Balsas vėl tęs Jūsų lankymą. Laike atostogų turime pasirūpinti, kad Liaudies Balsas kartu su mūsų poilsiu gautų jam reikalingos talkos ir paramos. Labai svarbi ekonominė parama, bet nemažiau laukiama ir mūsų korespondentų talka.

Liaudies Balso budavotojai, vadininkai ir rėmėjai grįžę iš atostogų pradėkime planuoti ir darbuotis, kad kuo geriau pasiruošus rudeniniam Liaudies Balso vajui.

Šiuomi lai būna linksma ir laimingos atostogos visiems Liaudies Balso skaitytojams, rėmėjams ir vadininkams.

K. K.

SDKLSP Draugijos Centro Komiteto Kontrolės Raportas

Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugijos Centro Pildomojo Komiteto finansinės apyvartos vedamos knygoje, už laikotarpį nuo balandžio 1 d. iki birželio 30 d., 1954 metų, padaryta revizija ir atrasta sekančiai:

Pajamų Turėta

Pašalpos fonde	\$806.04
Pomirtinės fonde	187.67
Atsargos fonde	168.24

Išlaidų Turėta

Pašalpos fonde	\$1,046.50
Pomirtinės fonde	120.00
Atsargos fonde	87.00

Su birželio 30 d. 1954 m., Draugijos fonduose buvo sekančiai:

Pašalpos fonde	\$7,325.18
Pomirtinės fonde	5,521.35
Atsargos fonde	1,969.85

Viso	\$14,816.38
Pergalės bonų	\$10,000.00
Ct. Kom. Kaucijos	550.00

Bendrai viso \$25,366.38

Kontrolės Komistija:

P. Alksnis
A. Karosas
K. Kilikevičius

BELGRAD. — Jungtinės Valstijos užsisakė Jugoslavijoje pagaminti amerikoniškų ir karinių įrengimų už 10 milijonų dolerių.

Montrealo žinios

Geležies Darbininkai Gina Savo Teises

Apie 250 darbininkų geležies išdirbystėje, Steel Co. of Canada's Works, pereitą penktadienį susilaikė nuo darbo. Taipgi 950 darbininkų tos pačios įmonės, Notre Dame Works sekcijoje, atėjo į darbą dviem valandom vėliau. Tai buvo jų protestas prieš samdytojus, už tai, kad samdytojai nesutiko išleisti darbininkų atstovą į unijos susirinkimą. Kuomet jis visvien išėjo iš darbo dalyvauti susirinkime, tai sekantį dieną jis buvo įtrauktas į sąrašą kaipo bepasiteisinimo išlikęs iš darbo.

Toks darbininkų išstojimas ginti unijos teises, samdytojus privertė tartis su unija tuo klausimu ir veikiausiai jis bus išrištas unijos atstovo pateisinimu.

Taip pat kompanijos Dominion Works Lachine je apie 250 darbininkų susilaikė nuo darbo už tai, kad vienas darbininkas samdytojų buvo paleistas iš darbo už tariamą nešvarią kalbą ir panaudojimą fizinės jėgos prieš formą.

Skaito Automobilius Nustatymui Važiutės

Trisdešimts vyrų, 22 iš jų universiteto studentai, pereitą savaitę tirstesnėse miesto judėjimo dalyse pradėjo skaitymą pravažiuojančių automobilių, kad padarius santrauką važiutės susikimšimo ir tuo parodyti, kad miesto palengvinimui važiutės turėtų būti kas nors daroma. Studentai savo darbo dalį baigs pabaigoje vasaros, bet aštuoni savivaldybės darbininkai tęs darbą per ištisus metus.

Automobilių skaitytojai aprūpinti mechaniskais instrumentais. Koks mieste automobilių judėjimas, tai parodo tik vienos dienos darbas, būtent, ant Jacques Cartier tilto suskaičiuota, kad per vieną dieną pervaziavo 28,000 automobilių.

Verdunas Vėl Planuoja Naują Miesto Rotušę

Gandai eina, kad Verduno miesto taryba vėl planuoja statyti naują miesto rotušę (City Hall), kuri kainuotų apie \$1 milijoną. Apie keturi metai atgal miesto viršininkai buvo pasišovę statyti naujus, didelius moderniskai įrengtus pastatus, bet pateikus gyventojams, nekilnojamo turto savininkams slaptu balsavimu planą užtvirtinti, didele balsų dauguma buvo atmestas.

Šis naujas projektas daug mažesnis ir pigesnis, todėl manoma, kad šiuo tarpu jis bus užtvirtintas.

Gimė

Mr. & Mrs. Nick Hettel (Jeannie Juraitytė), birželio 28 d., Reddy Memorial ligoninėje susilaukė sveikos ir gražios dukrelės. Motina ir naujagimė jaučiasi gerai.

Svečiuojasi Čia ir Ten

Prasidėjus vasaros sezonui (nors šįmet vasara, bent Montrealo apylinkėje, gana apyšaltė ir lietinga), prasidėjo ir žmonių pasivažinėjimai pasisvečiavimui. Taip, pavyzdžiui, Mile Chesna (Kavalytė) išvažiavusi svečiuose į Atlantic City, o Jonas ir Julė Bobeliai į Detroitą. Taipgi Alekas ir Julė Tomasoniai buvo nuvažiavę į Ontario provinciją, nors jų kelionė nebuvo maloni, kadangi jie nuvažiavo į Julės brolienės laidotuves.

Į Montrealą yra atvažiavę, Jane Petronytė su savo vyru aplankyti savo tėvelius ir sesutę. Buvusieji montrealiečiai Petras ir Bronė Garneliai su dukrele iš Ontario provincijos atvažiavo čia praleisti savo atostogas. Jie apsisusto pas Charlie ir Alice Juškus jų vasarnvietėje Golden Lake. Juškai turėjo ir daugiau svečių, Alice gimnaziškai iš J.A.V. Taipgi iš New Yorko yra atvažiavęs pasisvečiuoti Antanas Simanavičius.

Nereikia ir abejoti, kad yra ir daugiau išvažiavusių iš Montrealo kur nors svečiuotis, taip pat ir čia yra atvažiavusių svečių iš kitur, bet korespondentui tiek tik pavyko sužinoti, todėl dovankite jei kiti nebus paminėti.

Serga

Jonas Mikalauskas aplaikė operaciją Royal Victoria ligoninėje. Dabar ligonis randasi namie ir jau sveiksta.

Ivairybės

Tai Bent Žuvavimas!

Grupė iš 50 žuvininkų išplaukė 65 pėdų laivu žuvauti Meksikos įlankoj. Laivo skiperis pastebėjo netoli jų 50 pėdų ilgio rekiną (shark). Laivo kapitonas Matthews nutarė jį sugauti.

Laive buvo 500 pėdų ilgio pusanthro colio storio virvė. Jie pririšo ją prie inkaro, o ant galo užrišo kablj. Kada žuvis iškilo, jie priplaukė prie jos ir vienas iš jų įgrūdo kablj jai į žiotis. Na, tada ir prasidėjo tikrasis kermosius.

Žuvis, pajutusi gerklęj durį, pradėjo vilkti laivą. Kas blogiausia buvo, tai tas, kad ji dažnai nērė į vandenį ir išrodė, jog ims ir nuvilks į gelmes visus jūrininkus su laivu. Po to, tačiau, ji vėl pasirodydavo paviršiuje.

Taip ta žuvis vilko juos 18 mylių. Laivo skiperis nutarė šauktis pagalbos. Jis turėjo laive radio. Atlanta, kitas beveik tokio pat dydžio laivas, pribuvo į talką. Jis paėmė visus keleivius pas save. Taip žuvis nešiojo po vandenį 50 žuvininkų per 7 valandas.

Kas atsitiko po to, nepasakoma. Matomai jie kaip nors susidorėjo su ta žuvimi.

Kas Kaip Remia Liaudies Balsą

A. Grinkus, Vancouver, prisiuntė nuo vancouveriečių ruošto parengimo dėl Liaudies Balso paramos \$27.77 ir nuo Ant. Stankevich \$5.00 aukų.

J. Shukis, Kimberley, E. C., pakeisdamas adresą laikraščio siuntinėjimui paaukojo \$2.00.

P. Karvelis, Toronto, paaukojo \$2.00.

J. Valaitis, Toronto, gražiai pasidarbavo prenumeratų atnaujinime, gavo vieną naują ir pridavė nuo M. Gruodienės \$2.00 aukų.

Patys atsinaujindami prenumeratas, paaukojo:

M. Kavaliauskas, So. E. loit, Ill., \$5.00;

Mažas Mikutis, Detroit, Mich., \$3.00; ir

V. Cheponis, Wabowden, Man., \$2.00.

Visiems pasidarbavusiems ir parėmusiems Liaudies Balsą, širdingai ačiū.

Administracija

Guatemalos Miestas. — Militarinė valdžia uždarė liaudies dienraštį "Tribune Popular".

Jeį Jums Reikalingas Elektrinis Darbas, Saukite

Virball Electric, Reg'd

Lietuvis Elektros Kontraktorius
Darbas Garantuotas — Greitas Patarnavimas
Visokios rūšies elektros įtaisymas, bei pataisymas
Laikau pardavimui visokius elektrinius reikmenis
Savininkas: Stasys Virbalas, Tel. DO. 3655

816 Jean Talon, W. Montreal

Dr. Roman Pniewski

Daugelį Metų Praktikuojęs Didelėse Ligoninėse ir
Klinikose Europoje ir Amerikoje

Specialistas Vidaus Ligų, Akušerijos ir
Venerinių ligų

3537 PARK AVE. - Montreal - Tel. HA. 7623
Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų

Parduodam Namus

PAROPINAM UGNIES, VAGYSTES, AUTOMOBILIŲ, STIKLO ir t.t. APDRAUDĄ
PARDUODAM LAISNIUOTUS TAVERNUS, GROSERNES, MĖSINES, ICE CREAM PARDUOTUVES
IR KITUS BIZNIUS

Naujus 2 Flatų Duplexus — Visi Moderniški
Naujus 4 Flatų Duplexus — Visi Moderniški

Taipgi

Turime Keletą 2, 4, 6 Flatų Namus,

Pastatytus 5-10 Metų Atgal

Rašykite, telefonuokite arba atsilankykite asmeniškai
Mes esame properčių ekspertai

REED'S REAL ESTATE

4834 VERDUN AVE., VERDUN

Tel. YORk 5540; sekmadieniais ir vakarais po 8.30: TRenmore 1678

Mr. Russell O. Bennett, Manager
(Reed's Renting Service Reg'd)

NAMŲ DEKORAVIMO KONTRAKTORIUS

Otto Ramanauskas

2520 Hochelaga St. Montreal Tel.: FA. 6474

Maliavojam, popieruojam, išlyginam grindis ir dekoruojam naujus ir senus namus.

WINDSOR

Dry Cleaners & Dyers Co. Ltd.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniausių
Dry Cleaning šapų Montreale. Greitas patarnavimas.

20 Metų Patyrimas Garantuoja Darbą

Savininkai:

A. Keršys, P. Petruolis, P. Keršulis, A. Greibus

1205 Church Ave. TRenmore 6679

VERDUN, QUE.

Žn

Man ja girdėti ka ypač dipu kad daug laikosi j nors jie e bai aukš jaus dien kad jeigt tą tūksta giau, ne bininkas turi tapt kas, pal ką politil di.

Toks j bai klaid venimą s ris. Reik žmonės, idėjas su li būti p tiems.

Žmon pagal d ras į jv žmogus linasi v liau dol atžagar laisvų p šium su žiūri ir Jis atja

Iman atskirai lykų. K ir "turt ne tam tu gyve būvį, k ir paša švietės tūrinia kaip da ko išgy drauga ant jų šoko j

Zmogui Svarbu ne Vien Doleris

Man jau daug kartų teko girdėti kai kuriuos žmones, ypač ūpukų tarpe, stebintis, kad daug senų kanadiečių laikosi pažangių pažiūrų, nors jie ekonominiai stovi labai aukštai, neberūpi rytojaus diena. Jie įsivaizduoja, kad jeigu žmogus turi keletą tūkstančių dolerių daugiau, negu vidutiniškai darbininkas gali turėti, tai jis turi tapti kapitalistų šalininkas, palaikyti atžagareivišką politiką, kovoti prieš liaudį.

Toks jų galvojimas yra labai klaidingas. Zmogaus gyvenimą sudaro ne vien doleris. Reikia pasakyti, kad tie žmonės, kurie derina savo idėjas su suma dolerių, negali būti pavyzdžiu visiems kitiems.

Zmonės skiriasi ne vien pagal dolerį. Jie turi pažiūras į įvairius klausimus. Jei žmogus protauja, jei jis gilinasi į viską, jei jis mato toliau dolerių, jis negali būti atžagareivis. Jis yra plačių, laisvų pažiūrų į viską. Ryšium su tuo jis visai kitaip žiūri ir į socialius reikalus. Jis atjaučia ir kitus.

Imant Kanados lietuvius atskirai, yra ir daugiau dalykų. Kaip "biedniokai", taip ir "turtingieji", yra pergyvenę tam tikrus laikus. Jie kartu gyvena, kartu grūmėsi už būvį, kartu kūrė kultūrinę ir pašalpines organizacijas, švietėsi, kilo politiniai, kultūriniai ir ekonominiai. Tai kaip dabar tautietis, tiek visko išgyvenęs bendrai su savo draugais, ims ir nusispiaus ant jų tik dėl to, kad jis prašoko juos ekonominiai? Ką

jis laimės susidėdamas su žmonėmis, kurie viską vertina tik pagal dolerį? Kokią jis laimę gali rasti tarp žmonių, kurie neturi kilnesnių idėjų?

Pažangus, laisvas žmogus, ar jis neturtingas, ar turtingesnis, yra kilnesnis žmogus. Jis nevaržomai siekia pažinimo visko. Jis nori daugiau žinoti apie visatą, apie gamtą, apie socialią žmonių progresą, apie visokius dalykus. Reakcinis žmogus eina visai kitu keliu. Jis daro viską, kad tik jo padėtis nepasikeistų. Jis bijo tiesos, bijo progreso, bijo mokslo. Visoki religininkai išleidžia milijonus ne tam, kad suradus tiesą, pažinus viską taip, kaip yra, kaip keičiasi, rutulioja-

si, o kad sulaikius žmonių protą vietoje, neleidus jam toliau matyti. Jie baugina žmones dievais ir velniais, kad tik jie nenutoltų nuo jų, nepradėtų ieškoti teisingo kelio.

Tik laisvas žmogus gali laisvai protauti, be baimės žiūrėti į mokslo pažangą, į pasaulio evoliuciją. Toks žmogus ir protingesnis ir kilnesnis, nežiūrint jo visų asmeninių silpnybių, nuo ko neluosas nei vienas.

Pasitaiko, žinoma, kad doleris ar kitas turtas užslopiną žmogaus kilnius jausmus. Daug ir mokslo žmonių pasiduoda turto dominacijai. Bet tokių žmonių negalima priskaityti prie prakilnių žmonių.

Tiems, kurie atlaiko dolerio sapudimą, kurie palieka (Pabaiga ant 12 pusl.)

mija, karūna ir kitais karališkos galios ženklais.

Pirm keleto dienų buvo pasakta rūsyje ir kitas saulienis faraono laivas.

Religiniai Įsivaizdavimai

Senovės Egipto karaliai ir didžiūnai statydavosi po du laivus "kitam gyvenimui". Jie tikėdavo, kad jų siela po mirties lėks vienu laivu su saule dienos laiku, o naktį reikės kito laivo dėl kelionės po žemę. Pasak jų religijos, tai mirusiųjų sielos naudoja ir daiktus, kuriuos jie, gyvi būdami, vartodavo. Todėl į saulinius laivus ir būdavo dedami tokie dalykai.

Vargingi valstiečiai ir beturčiai darbininkai stengdavosi pasirūpinti bent mažiukus, iš molio padarytus saulinius laivukus. Taip labai senovės egiptėnai buvo įsitikinę, kad laivais galės laskyti jų sielos būsimajame gyvenime.

Atradėjas

Faraono Cheopso pomirti-

nį laivą atrado egiptėnas archeologas Kamal el-Malakh, 34 metų amžiaus. (Archeologas yra mokslininkas, tyrinėjantis priešistorinės senovės liekanas.)

Jis netikėtai apčiuopė mūrą po smėlio kalneliu, arti Cheopso piramidės. Žingeidaudamas, pasisuktė darbininkus, kad prakaltų skylę. Bekalant jie pasiekė didelę kalkinio akmens "plytą", sveriančią 15 tonų. Tai buvo lubos pomirtiniam faraono palociui.

Toliau prieita prie iškaltos uoloje vietos, kur laivas patalpintas. Surastas ir ilgas, platus požeminis koridorius, išmūrytas kalkakmenio gabalais, turinčiais po 15 pėdų ilgio, 5 pėdas pločio ir 6 pėdas storio. O abiem pusėm koridoriaus dar iškalta uoloje eilė laidotuvių kambarių, kur taipgi bus rasta gilios senovės daiktų.

Tie radiniai tai svarbus priedas kultūros istorijos mokslui.

N. M.

Egipto Faraono Laivas -- Svarbus Radinys

Egipto Faraono Laivas — Svarbus Mokslui Radinys

Egipte buvo atrastas "saulinis laivas", karaliaus-faraono Cheopso pastatytas apie 4,850 metų atgal. Laivas turėjo nešti faraono sielą dangun po mirties.

Saulinis laivas, 55 jardų ilgio ir 9 jardų gilumo, padarytas iš kedro ir kito kvapaus medžio. Jame pridėta religinių smilkalų (kodylų). Taigi ir pakvipo, kai tik buvo prakalta uoloje skylė linkui to laivo, padėto požeminėje patalpoje arti milžiniškos Cheopso piramidės.

Ant laivo viršaus sudėta ir sveiki išlikę irklai, vairas ir lininės virvės. Tikimasi rasti laive visokių senovinių rank-

darbių — statulų, baldų, auksinių daiktų, religinių padarų ir vazų su viduriniais faraono Cheopso organais.

Visi seniau rasti sauliniai laivai buvo vagių aplėšti, apart Cheopso motinos laivo, surasto 1925 metais arti tos pačios piramidės.

Dabar atidengtas laidotuvinis laivas svarbus ypač tuo, kad jis išliko nekliudytas plėšikų. Taigi, jame sudėti daiktai liudys apie žmonių kultūrą ir meistrystę prieš 5 tūkstančių metų.

Toliau kasant, užtikta didžiulė faraono lavonų patalpa, padaryta iš brangiausio marmuro, — vadinamas sarkofagas. Tyrinėtojai tikisi sarkofage atrasti auksinį karstą su faraono lavono mu-

Pirkit Dabar! -- Taupykit Dolerius

Alyvos Degintuvai Žymiai Nupiginta Kaina

Speciali Nuolaida Skaitytojams ant Žymiųjų Išdirbysčių Degintuvų

● Fairbanks-Morse		
● Fess	Pirmiau	Dabar
● Gilbarco	\$395	\$315
● Aero		
	ir	
● Terry	Pirmiau	Dabar
● Torridheat	\$365	\$300
● Chatco		

1. Visas įdėjimas su kontroliais ir viena 200 galionų alyvos tanka.
2. Garantija vieniems metams.
3. Alyvos kontraktas su Imperial Oil, Rogers, Fueloil Ltd., ir kitomis kompanijomis.
4. Mažas įmokėjimas ir 2 metai išsimokėjimui. Taipgi

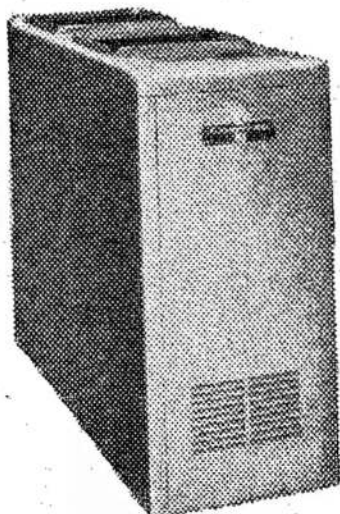
Nauji pečiai, oro reguliavimas, ir vandens šildymas

šaukit: ME. 2554

GARNEY & COMPANY

15 BARTON AVE.

TORONTO

Elora Flower Shop

396 College St. RA. 5459
RA. 4228

Specializuojamės Prirengime Gėlių Vestuvėms ir Kitiems Reikalams

Po darbo valandų telef.: OR. 4178

Yorke Brothers Funeral Chapel

Erdvi Kopyčia ir Jaukūs Kambariai

2357 Bloor St. W. LYndhurst 5241
TORONTO

I. ERENBURGAS

AUDRA

(Taša)

Mačo dar negalėjo atsipeikėti. (Skandėjo nugara, kofas — ją primušė rimbu tuomet, kai ji vokiečiui įkando. Ji suspėjo pasiruošti mirčiai. Vakar ji tegalvojo apie vieną dalyką — "Sempe" būryje, tur būt, laukia... Mirtis jai atrodė esąs išsigelbėjimas nuo kankinimų tardant, ir tiek, toliau ji nebežvelgė į ateitį, nieko nebeprisiminė. Ir staiga į kambarį įėjo Dede...

Pūvančių lapų kvapas, rūksta laužas. Miki dainuoja:

Gyvent ir mums patiktų,
Bet mūs tokia lemtis,
Kad reiks mirtis sutikti
Iki gaidžiai pragys...
Mergina meiliai žiūri į jį.

Šitą rusą vadina Lokiu. Jis iš ten. Ne, Sergiejus nepri-glaus manęs prie širdies, o ir nereikia, visa tai praicy... Akyse ašaros, nieko — ašaros nuo dūmų. Kaip juokingai dega eglų kankorėžiai! Vadinasi, aš likau gyva?.. Ir gyvenimas vėl ją apglėbė, mielas, neramus, nepermanomas kaip laužo ugnis.

— o —

Ležanas sėdėjo erdvame advokato Garsi kabinete ir laukė žmogaus, kurį vadino šatle. Juokinga — BAO atstovai yra įsimylėję metro, jų kas delegatas, tai stoties pavadinimas. Bet kodėl šitas šatle vėluoja? Mano nakvynė antrame miesto gale, metro nevažiuosi — gaudo.

Kabineto sienos buvo nukabinėtos namų šeimininko, apsilvilkusio juoda mantija, fotografijomis — jis kilnojo rankas aukštyn, grasė kumščiu, verkė stambiomis ryškio-mis ašaromis ir patenkintas savimi šypsojosi. Keturiasdešimt pirmaisiais Garsi kalbėjo, kad "Petenas tai Žana d'Ark", o dabar vėjas pučia iš kitos pusės, ir jis užmezgė pažinčių su pasipriešinimo organizacija; kai išvys vokiečius, tai paaiškės, kad išvijęs juos ne kas kitas, kaip Garsi. Ležanas nusižiovo. Ateina toks amžius, kai žmogiškoji komedija pradeda įkyrėti... O šatle vis dar nėra...

Galų gale jis atėjo. Tai buvo liesokas aukštas vyras, kariškai išmankštintas ir protingų įžvalgių akių. Ležanas iš karto suprato, kad prieš jį ne bet kas.

Šatle ėmė kalbėti apie Prancūzijos miestų bombardavimus: vokiečių radijas mėgina sukurstyti gyventojus prieš sąjungininkus.

— Mūsų uždavinys paaiškinti prancūzams, kad šitos nelaimės artina išvadavimo valandą.

— Neginčijamai, — atsakė

Ležanas. — Bet čia išskyla ginklų klausimas. Aš nesimu-teisti lakūnų. Aš kalbu apie tai mūsų, prancūzų, požiūriu. Suprantama, kad reikia sunaikinti geležinkelio tiltą. Jie bombardavo septynis sykius. Miestelis kone visiškai sugriautas, o tiltas sveikutėlis... Per pastarąjį pusmetį mes susprogdinome dvidešimt aštuonis tiltus. Mes būtume galėję nuveikti kur kas daugiau, viskam kliūdo vienas dalykas — trūksta ginklų...

— Permeti painus dalykas, bet dabar, aš tikiuosi, bus geriau...

— Gerai, paliksime perm-timo klausimą. Kodėl mums neduoda tų ginklų, kurie jau yra čia? Kam daryti kolekcijas?

— Išsilaipinimo dienai.

— Kuris įvyks?..

— Tuomet, kai įvyks. Ne mes šitai sprendžiame...

— Keturiasdešimt antrųjų birželio mėnesį man pranešė, jog nėra ko užpuldinti vokiečių, po keleto savaičių įvyks išsilaipinimas. Šią vasarą, nužudžius generolą Šaumburgą, jūsų kolega sakė: "Kam išsklaidyti jėgas? Rūgpiučio mėnesį jie išsilaipins..." Dabar lapkritis... Sako, kad žiemą desantui kliudančios miglos, pavasarį ir rudenį — Lamanšės audros, o vasarą per daug giedra. Aš vieno dalyko tesitikiu — kai rusai prieš Vokietijos sienos, šitie ponai liausis betyrę barometrą...

Šatle nusišypsojo.

— Rusai gerai kariauja, tai neginčijama. Aš karys, pone Lukai, ir aš galiu įvertinti Raudonosios Armijos strategiją. Bet mes turime paisyti ne rusų temperamento, o Amerikos ir Anglijos planų. Kalbama, kad Londonė esama nesutikimų. Generolas Arnoldas, pavyzdžiui, mano, jog esą galima pasitenkinti Vokietijos miestų bombardavimais. Eesama pietų varianto šalininkų. Daug jėgų atima Italija...

— Vadinasi, sėdėti pajūry ir laukti giedros?

— Niekas nesiuo laukti.

— O kaip jus suprantate "atantizmą"?

— Tai terminas, sugalvotas jūsų bičiulių.

— Gal būt, terminas mūsiškis, esmė jūsiškė... Aš noriu pasakyti, kad BOA pasmerkia vidaus pasipriešinimo jėgas neveiklumui.

— BOA numeta ginklus, kiek leidžia galimybės ribos.

— Ir šituos ginklus užkasa į žemę.

— Jie slepiami nuo vokiečių. Aš nesuprantu, kas jus piktina, pone Liukai?

Ležanas atsistojo, perėjo

per ilgą kabinetą ir, žiūrėdamas tiesiai į šatle, tarė:

— Gal būt, šitaip bus kalbama nugalėjus — parlamente ar taikos konferencijoje, bet dabar šitai keista... Kiekvienas mūsų šiandien vakare gali atsidurti gestape... Kam mums veidmainiauti?

Šatle atsakė ramiai; jo susijaudinimas tepasireiškė tik tai tuo, kaip įtūžusiai jis užgesino cigaretės nuorūką.

— Gerai, aš kalbėsiu su jums ne kaip BOA atstovas, o kaip paprastas prancūzas. Aš — katalikas, jūs — komunistas. Mudu sėdim Garsi kabinete. Mdu gali tučiuojau suimti. Tardydami mudu kankins tie patys gestapininkai ir sušaudys toje pačioje dykynėje. Jūs visiškai teisingas: mus jungia vokiečiai.

— Bijau, kad mus tejungia tik šitai... Bet ir tai ne visai... Daugelis jūsiškių nieko neišmoko. Jie bijo duoti mums ginklų.

— Ir tai tiesa. Prieš metus buvo kitaip, tuomet visi žavėjosi komunistų didvyriškumu. Aš tuomet maniau, jog įvyko stebuklas, ir tauta rado vienybę. Bet stebuklų nebūna... Būklė pagerėjo. Rytuose vokiečius pliekia. Nepaisant jūsų slapticizmo, ne šiandien, tai rytoj, sąjungininkai išsilaipins, Italija baigiasi. Vokietijie nuotai-ka šlykšti. Ir štai pasirodė pirmieji plyšiai. Jus šitai stebina? Manęs nė kiek... Paimkime pasaulinius reikalus — ten tas pat. Kol tebevyko mūšiai prie Volgos, negalėjo būti nė minties apie rungtyniavimą, visi plojo bolševikams, o dabar anglosaksai pradeda galvoti apie dalybas, nors lokys toli gražu nėra nudėtas. Ko jūs norite, dar Terencijus yra pasakęs: "Aš žmogus, ir niekas žmogiška nėra man svetima..."

Ležanas staiga pajuto, kaip baisiai jis yra nuvargęs. Kam jis kalba su šituo žmogum? Juk kiekviename šatle žodyje justis neapykanta... Ir Ležanas šiurkščiai tarė:

— Užteks filosofijos! Ar mes gausim ginklų?

— Kaip jūs norite, kad aš jums atsakyčiau — kaip BOA atstovas, ar kaip paprastas prancūzas?

Ležanas neištvėrė, nusišypsojo.

— Pirmiausia, kaip BOA delegatas.

— Pagal galimybę. Greičiausiai, suorganizavus naujus ginklų permetimo punktus. Gruodžio ar sausio mėnesį...

— O dabar kaip prancūzas?..

— Ne.

Ležanui išeinant, į laukiamąjį įbėgo advokatas Garsi. Jis sugriebė abiem rankom Ležano ranką ir drebančiu balsu kartojo: "Didvyriai!

Mūsų didvyriai!" Ležanas nusišypsojo: dar viena fotografija ant sienos...

Liūdnas jis žingsniavo per miestą. Žinoma, jis iš anksto žinojo, jog jie nieko negaus, ir pasimatymą nuėjo tiktai todėl, jog spyrė draugai, bet po pasikalbėjimo su šatle liko kartėlis — pats to nenorėdamas, Ležanas žvilgtelėjo į ateitį. Naivūs žmoneliai galvoja — pasibaigs karas, nebebus fašistų, ir bus rojus... O prieš akis kova, žiauri, šiurkšti, gal būt, sunkesnė už šitą... Argi vakarykščiai kaguliarai susitakys su mumis?.. Dabar mes jiems esam reikalingi, mūsų žmonės moka mirti, keturiasdešimt trečiais tai dar tebevertinama... O kaip jie kalbės su mumis keturiasdešimt aštuntais? Maura atliko savo darbą... Bet maura nepasišalins. Kaip tai skaudu! Norėtumei bent pasvajoti apie laimę...

Jis nakvojo pas nepažįstamus miesto pakraščyje. Šeimininkė, įsileidusi jį, išėjo pas kaimynę. Ležanas pasižiūrėjo į laikrodį — aštunta. Mari turi ateiti devintą. Galima pasilsėti... Jisai sėdėjo įdubusioje lovoje. Tuščiame kambaryje buvo šalta, jis nenusiviko apsiausto. Jį pagavo liūdesys, gilus ir tirštas. Į mintis apie ateitį įsipynė asmens sielvartas. Prieš ketverių metus jis buvo laimingas. Tai buvo pavasarį, jis gerai atsiminė, jis parėjo iš darbo. Mimi išdykavo, išliejo iš jo plunksnakočio rašalą ant grindų patiesalo. Polius rengėsi egzaminų, kalbėjo: "Baisiausias dalykas trigonometrija..." Žozetė skambino Šopeno nokturną. Nieko nebeliko... Kur šiandien Žozetė? Gal būt, sėdi tokiam pat šaltame, svetimame kambaryje, laukia, kol jos ateis gestapininkai? O gal ji bus nuėjusi į maki?.. Ar žuvusi?.. Seniai bebuvu laišku, blogi ryšiai... Nebėra Polio. Nebėra Mimi. Karas gali pasibaigti, o juodu nebesugrįš... Aš ir Žozetė — du medžiai nugenėtomis šakomis. Šitokie nebesužaliuoja...

Pasibeldė. Tai Mari atėjo, atsinešė sūnelį, mažutį žano.

— Su juo ramiau — policininkai nesikabina. Na, ir palikti nėra kam. Liukai, tu jo dar nesimatęs, panašus į Pepe, ar tiesa?

Ležanas nusišypsojo — jam pasirodė juokinga, kad šitas bubulis gali būti panašus į Pepe. Gerai jį apžiūrėjęs, jis pagalvojo — tiesa, kažin kas Mile, akys, judesiai, kai glaudžiasi į motiną ir mosuoja rankutėmis, šypseną...

— Neramus, — tarė Mari, — tikras Pepe sūnus.

— Kiek jam metų? Dveji?

— Ką tu! Metai ir du mėnesiai.

Ležanas prisiminė Mile, ir

vėl jį apgaubė liūdesys kaip vandens sūkurys. Mile visu kuo džiaugėsi, kuoduotas, entuziastingas, jis turėjo Mari, tik ką buvo pradėjęs gyventi. Ir užmušė. Kaip ir Polį...

Mari tarė:

— Anri siūlo paimti Vensens dvidešimt automatų. Reikia jiems šešių vyrų. Prityrusių...

— Kuomet?

— Devintą.

— Gerai, ryt parinksiu. Kareivinė!

— Ne, "Kareivių namai".

— Aš irgi eisiu...

Mari turi vaiką, o ji dirba, nešioja atsišaukimus, ginklus... Gali sušaudyti. Arba ištrėms į Ravensbruką, dar blogiau... O jeigu net išliks gyva... Jis prisiminė šiurkščias šatle akis... Vėl karas. Laimės, paprastosios laimės nebūs...

— Liukai, o juk žano bus lengviau negu mums, tiesa?

Jis skubiai atsakė:

— Tiesa.

Ir susimąstė. Ar tiesa?.. Visos knygos, kuriomis jis tikėjo, tekalbėjo viena — kanikinamai, bet nekinatamai žmogus; stumiasi į priekį; kartais jo kelias esti vingiuotas, kartais primena spiralę, silpnadvasiams atrodo, jog nesama nei prašmės, nei tikslo šitoje amžinoje kaitoje: o žmogus vis dėlto juda. Žinoma, gestapininkas blogesnis už laikinį — blogis irgi tobulėja. Nustojęs vilties žmogus pasakys: teisiųjų yra buvę ir seniau. Yra buvę. Bet seniau jie veikė iš įkvėpimo. Dabar yra sąmonė. Štai kas yra laimės laidas! Sąmonė nugalės. Nesvarbu, jeigu Anri, Ležanas neturės to, ką žmonės vadina asmeniniu gyvenimu. Gyvenimas platesnis... Dažnai girdi "svetima laimė". Bet argi Mile sūnaus laimė man svetima? Arba rusų laimė?.. Vadinasi, tiesa. Teirėkia tikrai nugalėti sielvartą. Aš nuvargau... O bus gera, jeigu ne po dešimt metų, tai po šimto...

Jis paėmė ant rankų žano ir ėmė dainuoti dainelę, kurią mėgo Mimi, kai buvo dar mažytė.

Mūs ožiukas daug ką žino, Irėngė sau kopūstyną...

Ležanas nebegalvojo apie ateitį. Jis nebejuto nei vienumos, nei nerimo, nei to karo, kuris yra ilgesnis negu karas, nei svetimio kambario šalčio, nei senstancio žmogaus ilgesio. Pas jį atėjo gyvenimas — mažytis, triukšmingas, nenurimstąs; ir atšaurusis Liukas, apie kurį šatle pasakojo "išvydau tikrąjį fanatiką", Liukas, kuris prieš tai dalyvavo ešelono užpuolime ir turėjo po trijų dienų sviesti granatą į sąrgybinių, dabar meiliai šypsojosi žano. O žano plojo kafučių.

Leo atsimena saulėtą vasa-

rio mėnesio pardavinėjo; pirko šakelę negalėjo nu lengvapėdišk jis kalbėdav ne šiandien, siąs išgelbėj Leontina jį; ri pasislėpti žydus... J Stalingrado Jis ėjo nam linksmas, k sariškos ga tina tykojo "Tavęs buv kad tavęs n

Jis pasiū žė: jie sakė glaudą Leo ir poną Alj labai riziki kų... O Le je. Nė kar jis nėra bu norėjo kor so. Bet da tiės, o Lan jis, jeigu padarysias čiuilui. Pa taip išsiga begalėjo k su! Galėjo jį lankosi Morisai, - stebėjęs, i — kaip gy dės?" Lar valdyti, s kia?" Leo ėmė juok kia? Dv nuomonės dienorašč vištelės k sveikas, M aš tave s dariau i nepataiki nubėgo i prieškam reikaling šiek tiek damas iš nuo žmor — Marta ji susija klausė, k sje atsa tas nam

rio mėnesio dieną. Gatvėje pardavinėjo mimosas. Jis nupirko šakelę Leontinai. Jis negalėjo nusikratyti savo lengvapėdiškumu. Kas dieną jis kalbėdavo žmonai, kad jei ne šiandien, tai rytoj ateis išgelbėjimas. Dar vakar Leontina jį maldavo: "Tu tu, pasislėpti, suiminėja visus žydus..." Jis atsakė: "Po Stalingrado jie nebeisdris." Jis ėjo namo su mimozomis, linksmas, kupinas priešpavasarinės gatvės garsų. Leontina tykojo jo už kampo: "Tavęs buvo atėję... Laimė, kad tavęs nebuvo!"

Jis pasiuntė žmoną pas Sozė: jie sakėsi galį duoti prieglaudą Leontinai, priglauštų ir poną Alperį, bet tatai esą labai rizikinga, jie turį vaikų... O Leo nuėjo pas Lansje. Nė karto po katastrofos jis nėra buvęs "Korbej", nenorėjo kompromituoti Morisę. Bet dabar jis neturi išeišies, o Lansje yra sakęs, kad jis, jeigu prireiksia, viską padarysiąs senajam savo bičiuliui. Pamatęs Leo, Lansje taip išsigandė, jog nieko negalėjo beistarti. Kaip bausi? Galėjo pastebėti, kad pas jį lankosi žydai... "Sveikas, Morisai, — tarė Leo, nepastebėjęs, kas darosi Lansje, — kaip gyvuoji? Sako, tu vedęs?" Lansje nepajėgė susivaldyti, suriko: "Ko tau reikia?" Leo pasižiūrėjo į jį ir ėmė juoktis: "Ko man reikia? Dvasios peno. Tavo nuomonės apie Andre Žido mėnoraščius. Perigurdin o vištelės kepsnio recepto. Lik sveikas, Morisai! Nepyk, kad aš tave sutrukdžiau, aš pasidariau labai išsiblaškęs — nepataikiau durų". Lansje nubėgo paskui jį, šnibždėjo prieškambaryje: "Jeigu tau reikalingi pinigai, aš galiu šiek tiek duoti..." Leo tylėdamas išėjo. Lansje nuslėpė nuo žmonos šią apsilankymą — Marta per daug įspūdinga, ji susijaudins... Kai ji paklausė, kas buvo atėjęs, Lansje atsakė: "Pasiklydo, ne tas namų numeris..."

Tris savaites Leo išgyveno Samba dirbtuvėje. Buvo karšta; Leo gulėjo pusnugis ant sofos — Samba uždraudė jam išeiti į gatvę. Leo kažką švilpavo; o Samba tapė naturmortą ir svarstė: "Apskritai, žmonės yra šunsnukiai. Aš tikėjau menu, bet jį daro žmonės ir žmonėms. Vadinas, ir tai yra bjaurus dalykas. Nivelis rašo eilėraščius, žinovams patinka, o jis sėdi pas vokiečius prefektūroje, tikrina įtariamuosius. Aš nesu gyvenęs tais laikais, kai sugalvojo Persefoną. Bijau, kad ir tuomet bus buvęs gestapas, kai ką gerbė, kai ką žudė, sukapodami į gabalus. Neįdomu..." Paskui konsjeržei pasakė, kad pas Samba esąs pasislėpęs parašutininkas ir Leo teko kraustyti.

Jis ieškojo pagrindininkų ir užklupo žurnalistą Biuisoną, kuris pasisakė galįs perkelti Leo per Ispaniją į Londoną. Reikia tik pinigų... Leontinai pavyko kai ką išsigabenti iš buto. Biuisonas kasdien reikalavo dar tūkstantėlio — "dokumentai brangiai atseina..." Kai viskas buvo parduota, Biuisonas išvarė Leo.

Du mėnesius Leo išgyveno pas valstietį prie Meleno, dirbo ūkyje. Paskui valstietis pasakė: "Pakaks!.. Aš jau įrodžiau, kad esu geras prancūzas, o vakar žandarai mane paklausė, ar tiesa, kad aš slepiąs kviečius..."

Daktaras Morilo įkurdino Leo pas vieną savo pacientą, Levaserį. Leo nakvojo tarnaitės kambaryje — septintame aukšte. Tatai jį išgelbėjo: Levaserio atėjo policija, jo būta susirūšiusio su kažkokia pagrindininkų organizacija (Morilo šito nežinojo). Konsjeržė nepasakė apie tarnaitės kambarį. Sužinojęs apie tai, kaip Leo išsigelbėjo, Morilo tarė: "Aš dar nesu matęs žmogaus, kuriam taip sektysi..."

Leo išsaugojo savo optimizmą. Jis ramino Samba sa-

kydamas, kad menas esąs ne biauzybė, na, ir žmonės esą ne žvėrys; vieną iš niūriausių dienų, kai jis bastėsi be pastogės, kaip užguitas, jis šyp sodamasis tarė daktarui Morilo: "Nenorėtum žmogus numirti tol, kol priešais Dailių Menų Akademiją pakars mūsų bičiulį Nivelį"; jis sugebėjo pralinksminti net šykštų nuobodų fermerį. Susitikdamas retkarčiais su Leontina, jis kalbėdavo jai apie meilę, švelniai, su įkvėpimu, be kartelio, be isterijos, ir klausydama jo, ji valandėlei užmiršdavo baisią tikrovę.

Jis dažnai galvodavo apie praeitą savo gyvenimą; jis jam rodėsi buvęs niekingas ir vienkartinis; jis kalbėdavo sau: laiminu ir jo niekingumą! Jis neišsivadėjo praeities, bet norėjo deramai pabaigti šią margą, beprasmišką ir vis dėlto žavų gyvenimą. Jis godžiai ieškojo žmonių, kurie kovoja su vokiečiais. Šis, mėgstas bendrauti, žmogus norėjo ir numirti ne vienas. Bet jo pažįstamųjų tarpe nebuvo nė vieno, kuris būtų susijęs su pasipriešinimo organizacija. Jis su kartėliu mąstė: mano bendrauta ne su tais žmonėmis... Prisimindamas kelionę į Kijevo, jis pavydėjo broliui: Osia gyveno ne dėl vilos Bidare ir ne dėl vakarienių "Korbej", dabar jis tikriausiai kariauja... Apskritai imant, rusai pasirodė esą teisūs. Čia esama teisybės... Aš per lengvai gyvenau... Jo sielos dugne kaip dumblas tūnojo gilus sielvartas, ir jis ne visada tenumanydavo jį.

Atėjo ruduo. Jį slėpė senu-tė tamsioje, tvankioje kambaraitėje. Jis neiškentė — pavakary išėjo, nors žinojo, kad tai neišmintinga: mieste buvo smarkiai gaudoma. Gėrdamasis jis traukė į save gryną orą. Buvo prietema, ir pasaulis atrodė pilkai alyvinis. Jis mąstė apie Leontiną, apie vargą — jis taip ir nebe-pamatė savo sūnaus. Jį vadino Robertu... Kažkas uždėjo ranką Leo ant peties. Savo minčių pagautas, jis pamainė, kad tai būsiąs bičiulis. "Ar jūs žydai?" paklausė policininkas. Leo nebesusivaldė: "Aš prancūzas, gerbiamasis, o jūs — vokiška karvė". Leo žiauriai sumušė, paskui nuvežė į Dransi, kur buvo į Lenkiją gabenamų žydų persiunčiamasis punktas.

Į Dransi Leo išliko žvalus. Aplinkui verkė, buvo daug moterų su vaikais. Leo juos ramino:

— Lenkijoje geriau kaip čia. Rusai ten ateis pirmiau, negu čia ateis sąjungininkai.

Jis nusprendė pabėgti, kai tik jį atgabens į Lenkiją. Jis moka rusų kalbą, galės susišnekėti su lenkais, prisigaus ligi fronto. Jis pasakys rusams: "Prancūzijoje aš kariavau, ir neblogai, ne mano

kaltė, kad karas ten buvo blogas..." Jį paims į Raudonąją Armiją. Kas gali žinoti, gal būt, jis dar pamatys Osia, motiną?

Du tūkstančiai žmonių laukė išgabenami į Lenkiją. Kai kurie sielojosi, kalbėjo, kad stovyklose duodą nepakeliamų darbų, ilgai niekas neišlaikys. Kažkas pasakė, esą gabeną į Liubliną ar į Aušvica, ir ten nužudą; bet tai atrodė nepanašu į tiesą net pesimistams — kam gi eikvoti kurą ir užimti vagonus? Daugelis buvo guviai nusiteikę, kaip Leo; kalbėjo: "Jeigu ketintų mus nužudyti, viskas atrodytų kitaip." Dransi maitino pakenčiamai; gydytojai rūpestingai visus apžiūrėdavo, vaikams penktą valandą duodavo duonos su uogiene; suruošdavo net teatro vaidinimų. Senas barzdotas žydas, kilimo iš Krokuvos, sakė:

— Ar jūs suprantate, kodėl jie mumis rūpinasi? Jie nori nužudyti mus su muzika. Aš juos pažįstu — tai pamišę budeliai...

Leo šypsojosi:

— Jie tiesiog uodegą parietė. Jūs klausiate, kodėl jie duoda vaikams uogėnės? Visai paprastai — dėl to, kad Raudonoji Armija persikėlė per Dnieprą. Aš nežinau, kas pirmiau atsidurs Lenkijoje — mes, ar rusai?

Į traukinį sodino labai skubotai, ir Leo per apsirikimą įstūmė į vagoną, skirtą žmonėms su šeimomis. Iš vagonų neišleisdavo. Buvo ankšta. Kampe stovėjo išeinamasis kibiras. Vaikai verkė. Vienas senis kelionėje mirė. Žmonės vienas dalykas ramino: greitai nuvažiuosim.

— Man sakė, kad mus veža į sagų fabriką, — kalbėjo jauna graži moteris, kuri turėjo trejų metų dukrelę. — Ką gi, gaminsiu sagas, kad tik man paliktų liuliu...

O Leo svajojo pabėgti. Jeigu nepavyks prisigauti ligi fronto, jis susieškos miške

partizanus. Jį priims — jis gerai šaudė. Lenkijoje yra didelių miškų... Jis atsiminė, kaip grįžo iš Kijevo per Lenkiją. Tada visi spėliojo: ar bus karas... O dabar kankinasi, kada šitas karas pasibaigs. Kam žmonėms tiek vargo? Nesuprantama. Galėtų dainuoti, šypsotis, gaminti siuvamąsias mašinas, lan-kyti kiną... Tėvas žuvo kare, bėgo, dainavo — ir kulka į krūtinę... Gal būt, Osia taip pat užmušė... Kokia šlykštynė. — gyvena, stato namus, gimdo vaikus ir kas dvidešimt penkeri metai ima griauti namus, žudyti žmones! Rodos, tai graikai sugalvojo — Sizifas ritina į kalną akmenį, ir akmuo paskui nurieda... Nejaugi negalima kitaip sutvarkyti gyvenimo? Osia tikino, kad galima... Nežinau, gal būt, rusai teisūs. Geriau buvo gyventi blogiau, bet išlaikyti padorumą: Man-Prancūzija gimtoji šalis, aš atvykau, būdamas vaikas, pripratau, pamėgau; Jei man pasakys — pasirink rojų ar Prancūziją, pasirinksiu Prancūziją. Bet aš esu įsitikinęs, kad rusai neturi Peteno, jie šito negali turėti. Kad galėtų būti Petenas, reikia daug tokių žmonių kaip Morisai. Argi Morisai blogas? Ne. Aš jo nesmerkiu. Jis nėra joks. Jis žaidžia gyvenimą, o ne gyvena. Rodos, ir aš žaidžiau... O, gal būt, ne... Su Leontina buvo tikra... Aš kariauvaži sąžiningai. Norėjau ir paskui muštis, tik neradau tinkamų žmonių... Rasiu ten...

Buvo naktis. Traukinys stovėjo kažkioje stotyje. Leo prigludė prie plyšio — stengėsi ikvėpti truputį šalto tyro oro. Prie vagono stovėjo vokiečių kareiviai, kalbėjosi. Leo suprato vokiškai, įsiklausė — gal būt, jie pasakys, kur juos veža. Bet vokiečiai kalbėjo apie savo reikalus.

(Bus daugiau)

ATLANTIC CITY BEDDING & UPHOLSTERING COMPANY
 Chesterfields, Studio Couches & Mattresses
 Dirbami Pagal Užsakymą, Apdengiami ir Taisomi
 Darbas Garantuotas — Aprokavimas Nemokamas
699 Bloor St. W. Lombard 1438
 prie Ossington Toronto
 Sav. John Kamichaitis

TAYLOR'S REGENT SERVICE STATION
 College and Lansdowne Kampas
Telefonas: OL. 1977
 (Dabrovolskių Zentas)

Mes Dabar Parduodam

Geriausios Rušies Futras, Zakietus, Skraistes ir Kalnierių

- Siuвам Pagal Mierą,
- Parduodam Gatavus,
- Taisom, Perdirbam,
- Pakeičiam Fasoną

Darbas Garantuotas

PRINCESS FASHION FURS
506 Queen St. West
 Telefonas: EMpire 3-8884

ir

750 Yonge St.
 Telefonas WALnut 1-8971

Pranešimai

Toronto, Ont.

Susirinkimas

Siuomi pranešu, kad Sūnų ir Dukterų Draugijos 1-mos kuopos narių mėnesinis susirinkimas įvyks antradienį, 3. d. rugpiučio mėn., 8 val. vaka., mūsų salėj 160 Claremont St.

Kadangi kito pranešimo nebus, tad visi turėkite mintyje šį pranešimą. Priežastis ta, kad laikraštis per paskutines dvi savaites neišėjo.

O draugijos reikalais reikia rūpintis. Tad visi stenėtės dalyvauti susirinkime aptarimui kuopos reikalų.

Kuopos Sekretorius

Paieškojimas

Paieškau Antano Morkevičiaus, gyvenančio Montreale, kilusio iš Panevėžio apskrities, Vilkiškių kaimo.

Prašau jį patį atsilipti ar žinančius apie jį pranešti, už ką būsiu labai dėkingas.

S. Urbas,
P. O. Box 26
Kapusking, Ontario

Torontiečių Kronika

Stanley Jakavičius Skaudžiai Apdegė

Stanley Jakavičius ištiko didelę nelaimę dirbtuvėje — labai apsidegino veidą ir rankas. Teks pakentėti didelius skausmus kol sugis.

Nuo savęs reiškia jam užuojautą ir veli juo daug kantiybės pergyventi tuos skausmus.

J. Y.

Serga Maikio Guobos Sūnus Alek

Jau kuris laikas kaip Sick Children Hospital, ant University Ave., randasi Guobos sūnus Alekas.

Gili užuojauta tėvams ir nuoširdūs linkėjimai ligoniui greitai pasveikti.

Kaimynas

Serga Savickienė ir Mackelis

Teko patirti, kad draugė Savickienė randasi ligoninėj.

Taipgi serga Mackelis, jis pergyveno operaciją.

Linkiu jiems greitai pasveikti.

Rep.

Juoktis Yra Sveika

Stasys Kodas

Juoką mylėjau iš mažens ir gerai atsimenu: kai mama nupirkdavo L. Jakavičiaus juokų kalendorių, tai ne tik kad perskaitydavau, bet ir atmintinai išmokdavau. Gal dėl to ir mano pažįstami mane vadindavo gyvuoju juokų kalendorium. Bet turiu prisipažinti, kad juokų kalendorių juokai, kuriuos dar ir dabar prisimenu, pasirodo, buvo tik maža bluselė prieš tikrąjį juoką "dramblių", kurį išperėjo trys "didieji veiksniai", būtent: Šefas, Vlikas ir Taryba.

Daug kas dar nesupranta, kas tieji "veiksniai", bet mes, kurie neperseniausiai iš Vokietijos, žinome, kas jie yra, tik jums neaiškinsime, nes ir taip jau jūs ubagiškai aukojate "Lietuvos vadavimui", o jei dar daugiau sužinotumėt, tai visai neaukotumėt.

Na, eikime prie paties reikalo.

Imkime straipsnį "Aiškumo laukimo ženkle", kurs tilpo Nepriklausomos Lietuvos birželio 30 dienos laidoj, kur rašoma, kad Vlikas paskyręs savo žmogų Vakarų Vokietijoje pardavinėjimui lietuviškų pasų, o šefas Lozoraitis, vos tik apie tai sužinojęs, pasiuntęs vokiečių vyriausybei protesto notą, paaiškindamas, kad tasai pasų biznis išimtinai priklausytis jam. Bet ten pat Vliko

bosai ramina: girdi, vokiečiai į tą šefo notą nekreipė dėmesio.

Iš tikrųjų, argi vokiečiams ne vistiek, kas tame kromelyje sėdi, bile tik turi pinigų popieriui įsigyti ir spaustuvei užmokėti už atspausdinimą. O jei randasi neišmanėlių, kurie perka tuos pasus, tai jų reikalas.

Toliau. Vlikas su Taryba atrodo labai supykę ant šefo, ir betruksta tik to, kad išvardintų jį "Maskvos agentu".

O tie žmoneliai, kurie kartais savo sunkiai uždirbtą dolerį numeta tai "Traiceii", negali suprasti tų "graudžių jų verksmų" priežasties. Iš tikrųjų, sunku. Juk visa "trejybė" bažyja dirbanti (o svarbiausia, pinigus renkanti) vadavimui Lietuvos. Ir visai, rodos, padorūs vyrai, bet nesutarant tarp savęs ir gana. Jie nežino, kad visų nesutarimų priežastis, tai smetoninės valdžios Amerikon atvežtas auksas, prie kurio prieina tik šefas Lozoraitis ir jo palaimintieji. Vlikas su Taryba negauna nei pauostyti.

Taigi, atstumtieji ir keliatą morcinį kačių koncertą, žinoma, "diplomatiniiais" būdais. Bet šefo ešama kieto kai tūnago. Girdi, norite pinigų, susirinkite ir dalinkitės, bet prie mano lovio netikyskite.

Aš irgi palaikau jo nuomonę. Juk jei tuos visus šarancius jis prileistų prie to aukso, tai į pusmetį tas aukselis virstų paprasta geležėle. Aš nuo savęs Vlikui su Taryba patarčiau: jeigu iš tikrųjų norite gerų santykių su šefu, tai turite eiti prie to iš tikrojo taško. Būtent, dėti visas galimas pastangas, kad šefas galėtų gauti tą auksą vienu kartu savo asmeninėn apiekon, Ir matysite, kad visi nesutarimai pranyks, kaip galingo burtininko lazdele pamojus. Esu tikras, kad tuomet šefas ne tik nepriestartautų pardavinėjimui beverčių pasų, bet ir pavalytų net buvusius litus padirbinėti ir keisti į svetimą. Žinoma, jeigu tikrai kas juos imtų.

Man gaila tikrai vieno dalyko. Tai kad čia neturime L. Jakavičiaus. Mat tuomet nereikėtų bereikalo tiek daug laiko eikvoti, nei tiek popierio eikvoti dėl mažos vertės laikraščio. Viskas sutiltų į juokų kalendorių, nors ir prisieitų leisti jį kas savaitę. Lietuviams būtų ir pigiau ir patogiau. Mat kiekvienas aiškiai žinotų, kad juokas palieka juoką. O dabar kai kas dar gali pamanyti, kad po tais jų dideliais antgalviais yra bent kiek ir tiesos.

ZMOGUI SVARBU NE VIEN DOLERIS

(Atkelta nuo 9 pusl.)
laisvi protautojai, kilnių idėjų šalininkai, reikia atiduoti tikrą pagarbą.
Senas Kanadietis

Palaikykite Tuos Biznierių, Kurie Skelbia LIAUDIJS BALS

Petro Bepirščio Bičių
Šviežias Medus
Galima gauti pasipirkti Toronte:
A. A. Kukty krautuvėje, 847 College St.
ir
Lietuvių Salėje, 160 Claremont St.
arba P. Bepirsty Bityne:
R. R. 2, Utopia, Ont.

Lietuvis Plumberis
(J. Lisauskas)
Įrengiam Aliejinį Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina
148 WESTMINSTER AVE. Tel. LA. 5191
TORONTO

Belsize Tailors
Lietuvio Siuvėjo J. Račio
Vyriškų ir Moteriškų Rūbų Siuvykla
Taipgi atliekame ir Rūbų Taisymo Darbą
Reikalui esant prašome kreiptis:
2011 Yonge St. - Toronto - HU. 9-9526

Advokatas - Notaras
WILLIAM PALAMAR
Hamilton Trust Bldg., Suite 109
57 QUEEN ST. W. TORONTO
Office EM. 8-8584 - Telefonas - Res. EM. 6-1743

B. W. Miller & Company
Didžiausia Gėlių Parduotuvė
Gėlės dėl visų įvykių — vestuvių, parengimų, laidotuvių ir t. t.
1961 Dufferin St. OL. 1101
Toronto

FRANK VASS. B.A
Advokatas - Notaras
Suite 403 155 Spadina
Toronto
Ofiso Tel. KI. 4989
Rezidenc. Midway 9352

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS
Egzaminuoja akis, ištiria akių nervus, nuo kurių paėina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akinius.
470 College W., Toronto
Telefonas: RA. 3924

Frank Bochulis
Lietuvis Laikrodininkas
Taisau ir naujus parduodu laikrodžius, žiedus ir t.t.
Darbas ir Prekės Garantuota
Atdara kasdien nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro
272 1/2 Queen St. W. Toronto

M. W. Kellermann
ADVOKATAS
6 Adelaide St. East
Ofiso telef. EM. 6-9591
Rezidenc. — MO. 1232
Toronto

Visokių Pieno Produktų Krautuvė
Modern Dairy
347 COLLEGE ST. TORONTO
Telef.: LO. 1429
Taipgi didelis pasirinkimas visokių sausainių, maisto produktų.
Savininkai: A. A. Kukta